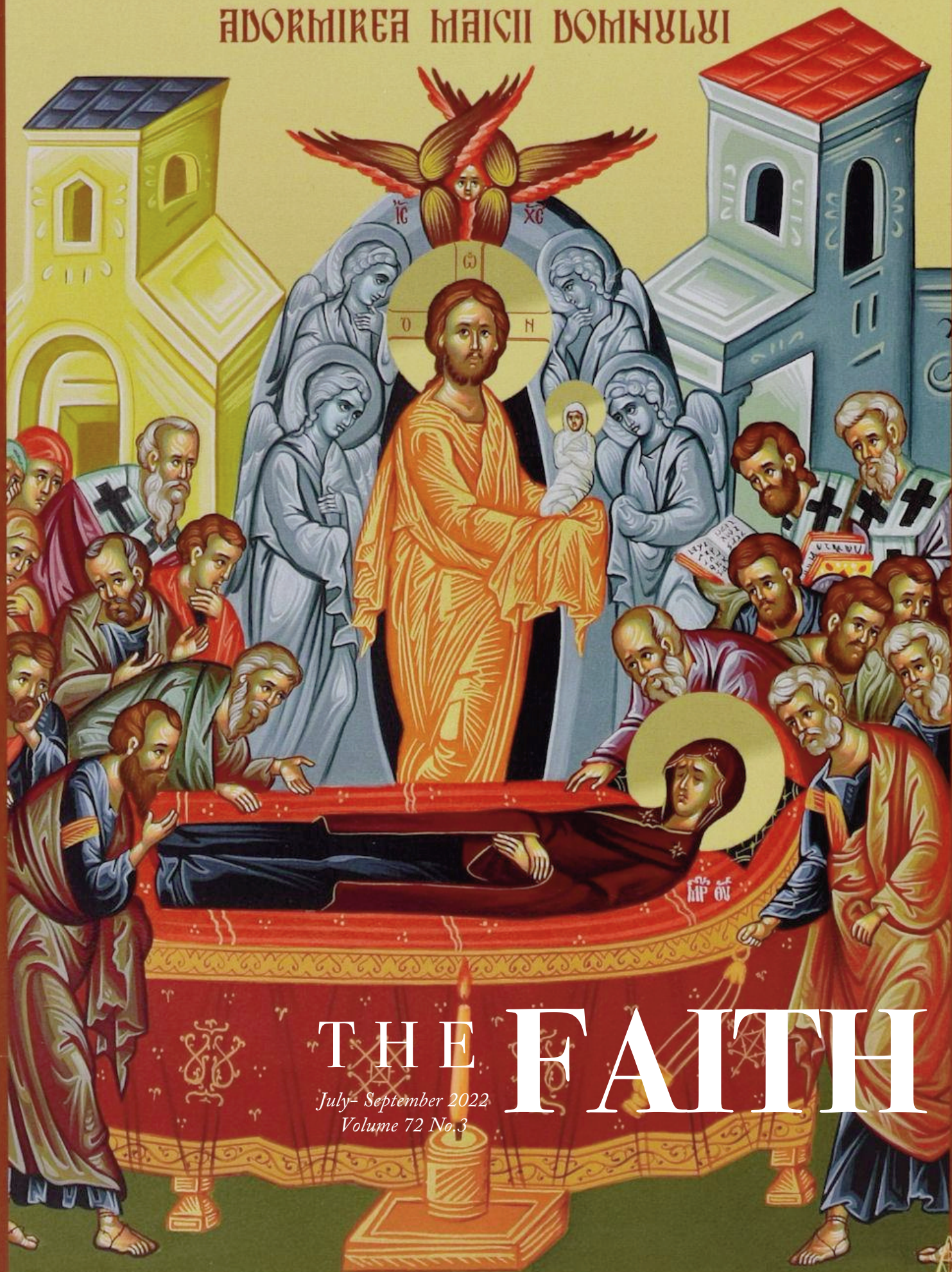

ADORMIREA MAICII DOMNULUI

THE FAITH

July- September 2022
Volume 72 No.3

St. Andrew of Crete.

ON THE DORMITION OF OUR MOST HOLY LADY, THE MOTHER OF GOD

The present feast celebrates a mystery that we refer to as “the falling asleep of the Mother of God,” a mystery that exceeds the power of speech. Our words, for their part, have little confidence and are not unaware of their weakness, or of how, in all modesty, one ought to avoid saying the unsayable by keeping a deep silence. But the gift must be celebrated, not buried in silence: not because it is some new discovery, but because it has now come to its fitting outward form.

If only we, too, illumined by this present feast of light, could be found worthy of the supernal glory of that light above all light, and could see the mystery clearly for ourselves! I think it would be good to warn some of you here: the choir of the saints is not accessible or receptive to everyone equally. It is only open to those who have moved beyond all material things in purity of mind. If you trust me, as a friendly counselor, you will bid farewell to the lusts of the flesh, you will purge yourself as far as possible from all friendship and commerce with this material world below; you will put on the blessed and holy light which shines from above, and walk with the Mother of God. For the most holy Virgin did not walk this earth in a way contrary to the laws laid down for us from above; she was not born, nor did she live by rules foreign to those of our nature, even though she received a supernatural pattern of life that was different from ours—in its end as in other respects. She lived, after all, and she gave birth, and finally she left this world, in a way superior to our normal way; so, she really surpassed, in greatness of nature, all who live in this world of change.

Come, then, let us celebrate now in a way that befits her: everything conspires to make this feast more beautiful, to increase our joy! For look, all of you who hear my words, look at what is now before our eyes: the Queen of the nations – I mean the Church of the faithful – today leads the solemn procession for the Queen of our race, who today is received royally into the Kingdom of Heaven by God, the King who rules over all. The Church brings in tribute today her most beautiful and festive possessions.

It is truly a new spectacle, never before conceived of: a woman who surpasses the heavens in purity of nature enters the holy tabernacle of the heavenly sanctuary; a virgin, who surpasses the very nature of the Seraphim by the miracle of giving birth to God, draws near to God, the first of natures and begetter of

all things; a mother, who has brought forth Life itself, produces an ending of her own life to match that of her Son. It is a miracle worthy both of God and of our faith! For as her womb was not corrupted in giving birth, so her flesh did not perish in dying. What a miracle! The Child put corruption to flight, and the tomb did not admit of corruption – for it has no claim on holy things. What proof is there, you want to know? Let no one here ask in ridicule how her tomb could have been empty. For I will ask you in return: how has her body disappeared? Why was there no shroud in her sarcophagus, if what was laid in the tomb did not escape corruption—if the treasure was not carried away? And if these facts are correct, why was her passing over to heaven not genuine, when the rest of the details were: the separation of her soul from her body, her putting-off of flesh, the end of her incarnate existence, the separation of her parts, their dissolution, their rejoining, their rehabilitation, their removal to the invisible realm? For her sepulcher remains empty until today, as a continuing witness to her passing.

To this perfect spiritual banquet of minds, the fleshly mother of the eternal Mind invites us. Let no one refuse to join this feast, on seeing our shabby wretchedness; the mystic story behind these inspired reflections was not prepared by us, but by the Mother of God herself. Already she, who begot Wisdom itself in the flesh, has imitated Wisdom in her own being and has offered herself completely as a mystical, heavenly banquet-table, prepared for those who are spiritually initiated in divine realities, and she invites us generously to the feast. She shows us herself as the holy table, bearing in her womb, through God's dispensation, our Lord and God Jesus Christ, Who is nothing other than our life-giving Bread – Him Who is eternal life, holding all creation together, made bread from the leaven of Adam's dough. Those who approach Him in a holy way He leads to new life and transforms into divine reality, cleansing them and making them immortal by making them His own, through participation in a totally new kind of fellowship with him. This, surely, is what refreshes those who love Him, what constitutes their very life. It is an excellent, indescribable life; nothing we know in this creation is more exalted than this!

* Excerpted from: St. Andrew of Crete. *“On the Dormition of Our Most Holy Lady, the Mother of God.”* On the Dormition of Mary: Early Patristic Homilies. Popular Patristics Series 18. St Vladimir's Seminary Press, 1997. Translated by Brian E. Daley S.J.

THE FAITH

Credința

CONTENTS

COVER: DORMITION OF THE MOTHER OF GOD ICON

- 2 ST. ANDREW OF CRETE. ON THE DORMITION OF OUR MOST HOLY LADY, THE MOTHER OF GOD
- 4 PRAEFERITUL PĂRINTE PATRIARH DANIEL LA 15 ANI DE SLUIRE PATRIARHALĂ de IPS Mitropolit Nicolae
- 5 ACT SINODAL ANIVERSAR
- 6 SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA: MIZA CONTROVERSEI PALAMITE ȘI TEOLOGIA RUGĂCIUNII ISIHASTE de Pr. asist. dr. Alexandru Atanasie Barna
- 9 CRUCEA – ÎNTRE METAFIZICĂ ȘI VIAȚA COTIDIANĂ de Protos. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, PhD
- 12 CREȘTINUL ȘI LIBERUL ARBITRU de Pr. Ștefan Drăgoi
- 13 I CAME FORTH FROM THE FATHER AND HAVE COME INTO THE WORLD by Rev. Fr. John Downie
- 17 THE LIGHT DEPICTED IN THE ICON OF THE RESURRECTION OF CHRIST de Adriana Bara, PhD
- 18 HOLY SYNOD ELECTS PATRIARCHAL AUXILIARY BISHOP IERONIM OF SINAIA AS BISHOP OF DACIA FELIX
- 19 ROCOR ELECTS NEW FIRST HIERARCH
- 21 OCA SYNOD ELECTS NEW BISHOP OF CHICAGO AND MIDWEST
- 22 HRAMUL MISIUNII SFÎNȚII MARTIRI BRÂNCOVENI, FAIRFIELD, CONNECTICUT de Pr. Mihai Faur
- 23 HRAMUL MISIUNII NAȘTEREA MAICII DOMNULUI, NORFOLK, VA de Pr. Orlando Stelian Geonea
- 24 PELERINAJ ROYA ÎN ROMÂNIA, IULIE 2022 de Pompiliu Gîrlonța și Iulian Tomeac
- 25 TABĂRA DE VARĂ "SFÂNTA FILOTEIA" de Alina Vance
- 26 TINERII ÎN PRAJMA LUI DUMNEZEU ÎN CANADA - 2022 de Carmen Ognean
- 27 His Beatitude Metropolitan Herman Fell Asleep in the Lord

Opinions published in this magazine do not necessarily reflect the position of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas unless so stated.

ANNUAL SUBSCRIPTION:

USA, \$10.00
Canada, \$15.00
International, \$25.00

The Faith Magazine is published quarterly by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas

Postmaster send address changes to Credința – The FAITH,
5410 North Newland Avenue, Chicago IL, 60656-2026, USA

Editorial Board:

His Eminence Metropolitan Nicolae
His Grace Bishop Ioan Casian
V. Rev. Fr. Vasile Mureșan
V. Rev. Fr. Daniel Ene
V. Rev. Fr. George Bazgan

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel la 15 ani de slujire patriarhală

La 30 septembrie 2022 s-au împlinit 15 ani de la intronizarea Preafericitului Părinte Daniel ca al șaselea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Este un binecuvântat prilej să adresăm și noi, slujitorii altarelor și credincioșii Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi, un cuvânt de mulțumire lui Dumnezeu pentru toate împlinirile Bisericii noastre în acești 15 ani de slujire patriarhală și de felicitare Părintelui Patriarh Daniel.

Întâia grijă a Părintelui Patriarh Daniel a fost cea a predicării *Cuvântului Evangheliei* spre întărirea credinței poporului în vremurile complicate pe care le trăim. Această grijă s-a arătat în mulțimea tipăriturilor cărților de cult, a celor de spiritualitate ortodoxă, a manualelor pentru școală și universitate. Mai important, lumina *Cuvântului Evangheliei* a început să pătrundă în casele credincioșilor prin înființarea Centrului de Presă Basilica format din cinci componente: Radio Trinitas, Trinitas TV, publicațiile Lumina, Agenția de știri Basilica și Biroul de presă și relații publice. Această misiune de predicare a Evangheliei se împlinește apoi prin catehizarea copiilor și a tinerilor prin ora de religie în școala publică, prin activitățile cu tinerii, înființarea și susținerea asociațiilor tinerilor. *Cuvântul Evangheliei* ajunge acum în spitale, armată, penitenciare, diferite instituții caritabile și centre sociale înființate de Biserică.

Activitatea rodnică a Părintelui Patriarh Daniel se vede apoi în organizarea Bisericii Ortodoxe Române care are un nou Statut, noi eparhii în țară și în diaspora. Grijă Patriarhului Daniel pentru românii din America s-a văzut în anul 2016 când Sf. Sinod a aprobat înființarea Mitropoliei noastre cu două eparhii: Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Statelor Unite ale Americii și Episcopia Ortodoxă Română a Canadei.

Canonizarea a 30 de noi sfinți români, exemple de trăire deplină a credinței creștine și de mărturisire a ei în orice timp și împrejurare, reprezintă o altă podoabă care se adaugă cununii realizărilor Patriarhului Daniel. Se cuvine să amintim aici și inițiativa *Anilor omagiali și comemorativi* dedicați unor sfinți sau teme importante ale credinței creștine ortodoxe, inițiativă menită să dinamizeze viața Biserici noastre.

La acestea se adaugă ctitorirea Catedralei Mântuirii Neamului închinată Sf. Apostol Andrei, apostolul românilor, și sărbătorii *Înălțării Domnului*, Ziua eroilor. Într-o atmosferă de înaltă trăire creștină și ortodoxă, în prezența Patriarhului Ecumenic Bartolomeu, înconjurat de membrii Sf. Sinod, Părintele Patriarh Daniel a sfințit Catedrala Națională în ziua de 25 noiembrie 2018, în anul Centenarului României Mari.

Preafericitul Părinte Daniel este o personalitate recunoscută și apreciată în lumea ortodoxă și în cea creștină în general. Participarea în fruntea delegației BOR la Sinodul din Creta și, mai ales, adresarea unor probleme delicate în timpul Sinodului a adus admirația participanților și recunoașterea staturii Patriarhului nostru. Vizitele mai multor Întâistătători ortodocși la București în ultimii 15 ani arată bunele relații cu Bisericele surori. Iar vizita Papei Francisc în calitate de pelerin la Catedrala Națională (31 mai 2019) rămâne un moment istoric.

Pentru toate aceste frumoase și multiple împliniri, foarte concentrat amintite aici, se cuvine să mulțumim lui Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra Părintelui Patriarh Daniel, pentru cultivarea lor cu multă jertfă și dragoste din partea Preafericirii Sale pentru o slujire pilduitoare în calitatea de Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române. Mulțumim lui Dumnezeu și pentru bucuria aceste aniversări adusă în viața ierarhilor, preoților, cinului monahal și a poporului celui binecredincios.

Iar Preafericitului Părinte Patriarh Daniel îi adresăm felicitări pentru aceste roade bogate aduse în ogorul Bisericii Ortodoxe Române și-l asigurăm de rugăciunea noastră pentru sănătatea, pacea și bunul spor duhovnicesc în slujirea de Patriarh al românilor de pretutindeni! Și îi mulțumim pentru grija părintească cu fiască dragoste și recunoștință!

*Întru mulți și fericiți ani,
Preafericirea Voastră!*

† Mitropolitul Nicolae

Act Sinodal Aniversar

Intre-o atmosferă de aleasă bucurie, înălțăm doxologie lui Dumnezeu, Cel în Treime închinat, la împlinirea a 15 ani de când Pronia Dumnezeiască, răspunzând rugăciunilor clerului, cinului monahal și dreptcredincioșilor creștini din Patriarhia Română, în ziua de 30 septembrie 2007, a rânduit pe Preafericitul Părinte Daniel în tronul de Patriarh al României.

Întreaga lucrare de Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române este desfășurată sub semnul revărsării harului Preasfântului Duh, Care a împodobit persoana sa cu daruri bogate: credință puternică, adâncă evlavie, minte ageră, voință tare și statornică. Pregătirea intelectuală de excepție a Patriarhului României, dobândită la universități de prestigiu atât din țară, cât și de peste hotare, a fost susținută de spiritualitatea și credința profunde dobândite în casa părintească, din pilda vieții evlavioasei sale mame, înțelepciunea tatălui învățător, tihna și echilibrul satului natal.

În sufletul său s-a oglindit apoi, armonios și statornic, chipul marelui teolog român, părintele profesor Dumitru Stăniloae, precum și al râvnitorului sihastru misionar, părintele arhimandrit Cleopa Ilie. Toate aceste calități i-au oferit posibilitatea unei înțelegeri depline a lumii, această *mare involburată*, prin ale cărei valuri trebuie cârmuită corabia Bisericii.

Punând întreaga activitate sub semnul rugăciunii și al lucrării Dumnezeiescului Har, Preafericirea Sa, întemeiat pe experiența dobândită în anii de slujire ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, a ostenit, în cei 15 ani de patriarhat, cu stăruință și înțelepciune, în deplină comuniune și unitate sinodală, la intensificarea întregii lucrări a Bisericii prin: înnoirea legislației bisericești; grija sporită față de românii din jurul granițelor țării și din diasporă, prin înființarea unor noi eparhii, reprezentanțe și comunități ale Patriarhiei Române și susținerea activității lor; sporirea evlaviei poporului dreptcredincios, prin canonizarea de noi sfinți odrăsliți de neamul românesc și realizarea de pelerinaje spre cinstirea acestora, în țară și în locurile sfinte ale Ortodoxiei; înființarea Centrului de Presă *Basilica* al Patriarhiei Române, cu cele cinci componente ale sale, care au în vedere propovăduirea credinței dincolo de zidurile bisericii; intensificarea lucrării social-filantropice; dezvoltarea proiectelor culturale și reorganizarea activității editoriale din Patriarhia Română, prin înființarea de noi edituri, *Trinitas*, *Basilica*, *Cuvântul Vieții* și a Imprimeriei *Pharos*; impulsionearea activității instituțiilor de învățământ teologic, de cercetare științifică și teologică, cu o atenție deosebită acordată educației religioase a tinerilor prin orele de religie; recuperarea și chivernisirea patrimoniului bisericesc; construirea de noi biserici; întărirea și respectarea disciplinei canonice de către unitățile de cult și personalul bisericesc.

Între toate acestea, lucrarea care distinge arhipăstoria Preafericitului Părinte Patriarh Daniel este ctitorirea *Catedralei Naționale* – necesitate practică, liturgică și misionară, simbol al comuniunii și demnității naționale românești, unde sunt cinstiți eroii poporului român din toate timpurile și locurile – pecetluită cu revărsare de har prin slujba de tânosire a Sfântului Altar, săvârșită de Preafericirea Sa, împreună cu Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, și mulțime de ierarhi, în *Anul Centenar* al fărâșirii României Mari, la data de 25 noiembrie 2018.

Responsabilitatea Preafericirii Sale pentru păstrarea adevărului de credință s-a remarcat prin participarea și contribuția importantă la desfășurarea lucrărilor Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe, în anul 2016, când, prin comuniune, conlucrare și comunicare, s-au oferit răspunsuri înțelepte la multiplele provocări contemporane.

În același timp, evidențiem bogata activitate în *planul relațiilor externe bisericești*, prin întărirea comuniunii cu Bisericele Ortodoxe surori, promovarea dialogului intercreștin și interreligios intern și extern, inclusiv prin înființarea, la inițiativa Sa, a *Consiliului Consultativ al Cultelor din România*, și prin cooperarea cu organizațiile creștine europene și mondiale.

Aducem smerite mulțumiri Preamilostivului Dumnezeu pentru că, în iubirea Sa față de poporul român dreptcredincios, a rânduit la cârma Bisericii Sale din România pe Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, care, în vremuri de mari prefaceri ale societății contemporane, este un părinte jertfelnic și un povătuitor înțelept al clerului, monahilor și dreptcredincioșilor la începutul celui de-al treilea mileniu creștin.

Sfântul Grigorie Palama: miza controverselor palamite și teologia rugăciunii isihaste*

Nu am niciun dubiu în a afirma faptul că Sfântul Grigorie Palama (1296-1357), prin viața, lucrarea și învățătura sa și prin rolul central pe care îl poartă în istoria Bisericii și a teologiei ortodoxe în mileniul al II-lea și, îndrăznesc să spun, chiar pentru lumea de astăzi, pentru mileniul al III-lea, reprezintă una dintre cele mai importante personalități pentru Biserica Ortodoxă. Faptul că o anumită evoluție politică ulterioară nefericită în ceea ce privește situația Bisericii sub turcocrăție și în zorii modernității, sub presiunea prozelitismului iezuit catolic, a făcut ca această personalitate să ajungă a fi descoperită pe deplin de abia în secolul al XX-lea, prin contribuțiile unor mari teologi ortodocși, între care Părintele Dumitru Stăniloae (1903-1993) poartă un loc de seamă, nu pune mai puțin în lumină rolul său pivotal în istoria Bisericii și a spiritualității ortodoxe.

Voi încerca să explic în rândurile de mai jos importanța Sfântului Grigorie Palama, care vine, pe de o parte, din modul în care Biserica însăși s-a raportat la viața și învățătura sa, dar și, pe de altă parte, încercând să pun în context întreaga situație care este cunoscută în istorie sub numele de *controversa palamită*. **Biserica l-a canonizat pe Sfântul Grigorie Palama în anul 1368, la doar câțiva ani de la moartea sa. Deja la acel moment, câteva sinoade constantinopolitane anterioare (1341, 1347, 1351) dezbătuseră și hotărâseră ortodoxia gândirii și învățăturii sale, iar acum, sub conducerea ucenicului său, Sfântul Filotei Kokkinos (1300-1379), autorul biografiei Sfântului Grigorie Palama, Biserica avea să îl cinstească și ca sfânt, atât în ziua trecerii sale la Domnul, 14 noiembrie, cât și în cea de-a doua Duminică a Sfântului și Marelui Post, cunoscută și astăzi ca Duminică Sfântului Grigorie Palama.** Dacă în prima Duminică a Postului cinștim *Duminică Ortodoxiei*, în cea de-a doua îl cinștim pe cel care ne învață cum să ne raportăm la Ortodoxia pe care o moștenim și pe care o trăim, din perspectiva unei lumi mereu în mișcare, care cunoaște sau inventează noi căi de a înțelege tradiția. Între aceste căi, Sfântul Grigorie ne ajută să deslușim acea cale – singura – prin care putem înțelege în mod corect, ortodox,

viața modernă și să facem distincția dintre spiritualități aparente și singur și adevărata spiritualitate – calea despătimirii, a rugăciunii și a iluminării – care duce negreșit la sfințenia reală a omului.

Pentru început, consider că o situație a cititorului în contextul social, politic, filosofic și teologic al epocii este necesară. Renașterea italiană din secolele al XIV-lea și al XV-lea, în mod cert, nu este prima renaștere europeană. Cu câteva secole înainte, același fenomen de întoarcere la sursele antichității a dinamizat lumea intelectuală a Bizanțului, un imperiu elenizat, dar care moștenește pe linie directă măreția împăraților romani și care patrona Ortodoxia Răsăritului Europei și asigura un veritabil Commonwelth european ortodox, în care literele, arta și teologia ortodoxă erau într-o simbioză foarte fecundă. De fapt, redescoperirea lui Aristotel nu se datorează vesticilor care au dezvoltat teologia scolastică apuseană, ci se datorează în primul rând intelectualilor bizantini care au căutat în trecut, în spirit renescentist, cât mai multe surse și monumente de cultură filosofică și teologică. Dar de aici și până la a face un nou tip de teologie bazat pe principii logice extrase din sistemul filosofic al lui Aristotel, un filosof magistral al Antichității, dar al cărui sistem suprasolicita logica și explicația fizică în detrimentul paradoxului și al metafizicii, căi teologice mult mai apropiate de realitățile transcendente, nu a durat mult. **La începutul secolului al XIV-lea, în Bizanț, exista deja o academie, în sensul unei comunități de teologi intelectuali care frecventau mai degrabă logica aristotelică ca premisă a teologiei decât calea rugăciunii și căutarea misterului în viața practică a Bisericii.** Opțiunile unui contemporan bizantin la momentul respectiv erau următoarele: să meargă pe o cale tradițională, considerată învechită, fără să fie la modă, sau să meargă pe o cale foarte apodictică, demonstrativă, în acord cu noile achiziții ale științei teologice academice, în care tainele lui Dumnezeu aveau să fie considerate valide în funcție de cum puteau să li se aplice principii extrase din filosofia contemporană (pentru acest mediu și pentru acest secol, Aristotel era contemporan).

Aceasta este miza controverselor palamite: stabilirea sau reconfirmarea căii valide în teologie:

* Rezumat al conferinței cu titlul *Sfântul Grigorie Palama și spiritualitatea isihastă*, susținută online, în cadrul Programului dedicat Anului omagial și comemorativ 2022 organizat de Mitropolia Ortodoxă Română a celor două Americi în data de 17 septembrie 2022.

știința demonstrativă, pe de o parte, sau rugăciunea, pe de altă parte. Cea din urmă, departe de orice structură argumentativă, nu era și nu este altceva decât slujirea tainei lui Dumnezeu și a restaurării omului, prin arătarea sau revelarea lui Dumnezeu în om, la nivelul minții și al inimii, sau – în limbaj filocalic, la nivelul minții coborâte în inimă – ca lumină și ca unire a omului cu Dumnezeu. Aici intervine teologia Sfântului Grigorie Palama, care reușește să reinterpreteze în limbajul timpului său, sensibil la probleme legate de demonstrație analitică – spre exemplu, cu privire la unitatea lui Dumnezeu, la relația dintre ființă și energie, la modul în care Dumnezeu poate fi văzut sau nu – întreaga moștenire patristică a Sfinților Părinți anteriori care, la unison, dau mărturie de modul în care Dumnezeu sfințește omul, prin harul său necreat, de modul în care lumina lui Dumnezeu poate fi experimentată sau văzută de sufletul curățit de păcat, de modul în care sfințenia lui Dumnezeu se împărtășește celui creștin care își asumă curățirea interioară și rugăciunea neîncetată, numită și rugăciunea inimii sau rugăciunea lui Iisus.

Concluziile teologiei palamite sunt cunoscute ca asumare a distincției dintre ființa lui Dumnezeu – incognoscibilă, dincolo de orice formă de cunoaștere sau atingere – și energiile sau harul său – care este împărtășibil și, în egală măsură, dumnezeiesc și necreat. Acest har se unește în mod concret, dincolo de orice explicație logică sau morală, cu sufletul asupra căruia Dumnezeu voiește să i se arate și să îl atingă, nu ca o condiție obligatorie a stării sufletului, ci ca un semn al iubirii libere și înfinite a lui Dumnezeu față de omul care Îl caută în rugăciune neîncetată pe Creatorul său. Accentul controverselor cade pe îndumnezeirea reală și posibilă a omului, prin vederea și unirea omului cu harul lui Dumnezeu pe care Îl știm și Îl mărturisim ca dumnezeiesc și necreat, iar nu o formă intermediară de energie, de tip creată, care să suplinească în lume, ca putere a lumii, absența lui Dumnezeu. Spiritualitatea ortodoxă este o spiritualitate a prezenței lui Dumnezeu prin harul său în Biserică – prin Sfintele Taine – și în rugăciunea individuală – prin rugăciunea inimii.

Meritul controverselor isihaste este acela de a pune rugăciunea în poziția ei firească, de criteriu al teologiei. Piese principale care au supraviețuit controverselor sunt cunoscute ca *Triadele* Sfântului Grigorie Palama în apărarea sfinților isihasți, adică a părinților care se nevoiesc în liniștire (*isihia*, în limba greacă, înseamnă liniște). Aceste triade au fost scrise de Sfântul Grigorie Palama ca răspuns la acuzațiile proferate de un teolog bizantin din grupul teologilor constantinopolitani, pe nume Varlaam de Calabria – care preferau modalități noi de a teologhisi și care îi acuzau pe părinții isihasți că pretind a vedea ființa de nevăzut, de necunoscut și de neatins a lui Dumnezeu, aflându-se – credea Varlaam – într-o

erezie de mult condamnată, numită mesalianism. **Argumentația Sfântului Grigorie ține de distincția dintre ființa lui Dumnezeu – care rămâne, indiferent de context sau de intensitatea experienței umane, incognoscibilă – și energiile**

necreate ale lui Dumnezeu, razele dumnezeirii, pe care omul le poate primi din partea lui Dumnezeu, care sunt cognoscibile și pot atinge inima omului, ca har, lumină și sfințire.

O analiză atentă a *Triadelor*, trei serii de tratate scrise de Sfântul Grigorie Palama, organizate în grupuri de trei texte, arată legătura tematică și conținutul real al controverselor palamite. Prima temă o reprezintă natura teologiei și modul în care știința profană sau cultura timpului poate să influențeze sau să determine modul de a face teologie. Pe fond, discuția ținea de cât de mult din știința și cunoașterea contemporană poate sau trebuie să intre în spațiul teologiei pentru a putea fi folosită pentru stabilirea adevărului teologic. Varlaam considera că este folositor să scrii teologie cu instrumente noi, Sfântul Grigorie considera că singurul criteriu al teologiei adevărate este experiența profetică a harului care ea singură îți poate garanta adevărul, înțelegând întreaga tradiție a Bisericii ca o mărturisire profetică a modului în care harul sfinților a lucrat în istorie și în Biserică, pentru sfințirea și îndumnezeirea oamenilor.

Asumând această experiență ca și criteriu esențial al teologiei, se dezvoltă în cadrul controverselor tema a doua, care este tema rugăciunii, respectiv rugăciunea isihastă, care asigură călugărului isihast modalitatea de a își curăța inima de patimi și mintea de gânduri pentru a-L cunoaște cu adevărat

pe Dumnezeu. **Rugăciunea isihastă, chiar și sub forma repetării neîncetate, în ritmul respirației, a formulei Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul, este o cale corectă și verificată de a invoca numele sfințitor al Fiului lui Dumnezeu, prin care harul Duhului Sfânt coboară în inima omului.** Rugăciunea isihastă nu este o formulă magică, nu este experiență mecanică, nici una fizică sau imaginată, o fantezie printre călugări, ci un mod real util și folositor de curățire a minții și de sfințire. Faptul că rugăciunea inimii are caracter profetic și biblic nu este, pentru tradiția ortodoxă patristică, o exagerare. Spre exemplu, chiar Sfântul Grigorie Palama explică faptul că acel fragment din *Epistola I către Corinteni* 14, 19, a Sfântului Apostol Pavel, în care citim: „în Biserică vreau să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț și pe alții, decât zeci de mii de cuvinte într-o limbă străină”, se referă, de fapt, în mod profetic, la rugăciunea repetitivă *Doamne, Iisuse...*, care în limba greacă are, fără apozitia „păcătosul” nici mai mult, nici mai puțin decât cinci cuvinte (*Omilii*, XIX, 9).

De aici, **s-a dezvoltat cea de-a treia temă a controverselor, care a reținut cel mai mult atenția istoricilor și teologilor, respectiv distincția dintre ființa lui Dumnezeu și energiile Sale necreate, care se pot arăta omului, în timpul vieții, ca lumină necreată**, prin care omul Îl poate vedea real pe „Dumnezeu întreg”, chiar dacă ființa rămâne necunoscută, iar energiile cunoscute, tocmai pentru că raportul corect dintre ființă și energii ține de faptul că există unitate, deși cele două elemente sunt distincte. Energiile nu sunt separate de ființă (nu există separație în Dumnezeu) și sunt în mod egal îndumnezeitoare, deși nu sunt ființa lui Dumnezeu, ci doar razele împărtășite ale ființei. Ultimele texte ale *Triadelor* au ca temă lumina lui Dumnezeu și sfințirea reală a omului prin unirea cu harul necreat al lui Dumnezeu. Citind aceste texte îți dai seama cât de mare și reală este miza îndumnezeirii omului în Biserica Ortodoxă!

Bizantinii au pus foarte multă pasiune în această controversă, știind că prin rezultatul ei depindea întreaga spiritualitate a Bisericii. Această controversă s-a suprapus și unui război civil între doi împărați competitori: Ioan al V-lea Paleologul (1341-1391), apropiat de cercurile intelectuale constantinopolitane antipalamite, învingător în cele din urmă din punct de vedere politic, și Ioan al VI-lea Cantacuzino

(1347-1354), susținător aprins al călugărilor isihăști și al Sfântului Grigorie Palama, dar care pierde tronul și devine monahul Ioasaf. Practic, **isihăstii au pierdut războiul din punct de vedere politic, dar l-au câștigat din punct de vedere bisericesc.** Ce importantă diferență! Imperiul avea să meargă în ultimul său secol de existență, până la căderea finală sub turci din anul 1453, pe calea occidentală, cerând mereu ajutor militar occidental în schimbul unei acomodări a credinței după model catolic și scolastic. Iar Biserica avea să meargă pe drumul ei propriu, al asumării unei căi unice a sfințirii omului, a unei veritabile rezistențe isihaste prin rugăciune și Liturghie, care avea să asigure – fără exagerare – adevăratele resurse ale supraviețuirii Bisericii sub turcocrăția ce avea să urmeze. Ceea ce propun spre înțelegere este că această teologie palamită, în fond aceeași teologie patristică tradițională a vederii luminii lui Dumnezeu, poate asigura în orice timp, indiferent de numele provocării contemporane – secularizarea este numele actual al acestei provocări! – premisele supraviețuirii în duh, în har, în liturghie, în rugăciune, în filocalie, în luminare și sfințenie.

Înțelegând cât de mare este miza păstrării căii spiritualității împărtășirii prin lumina necreată a lui Dumnezeu, putem relua afirmația referitoare la importanța capitală a Sfântului Grigorie Palama în istoria și viața Bisericii, chiar și pentru zilele de astăzi. Având această conștiință, **putem înțelege și mai bine cât de importantă este practica acestei rugăciuni isihaste, sub îndrumarea unui părinte duhovnic îmbunătățit, cu o rânduială constantă, ca mijloc prin care ne putem păstra echilibrul într-o lume din ce în ce mai secularizată și insensibilă la numele lui Iisus și la harul mijlocit de Domnul.** Personal consider că, fără rugăciunea isihastă a Bisericii, păstrarea unei echilibru simțitor prin invocarea prezenței lui Dumnezeu în viața noastră și prin curățirea minții – igienă obligatorie în mediul în care trăim! – este esențială, iar rugăciunea inimii este calea sigură pentru un astfel de mod de a trăi conștient credința creștină ca spiritualitate a îndumnezeirii.

Pr. asist. dr. Alexandru Atanasie Barna,
Universitatea din București
Facultatea de Teologie Ortodoxă Justinian
Patriarhul

Bibliografie

Pr. Dumitru STĂNILOAE, *Viața și învățăturile Sfântului Grigorie Palama*, Sibiu, ¹1938; Norman RUSSELL, *Gregory Palamas and the Making of Palamism in the Modern Age*, Oxford University Press, Oxford, 2019; John MEYENDORFF, *Byzantine Hesychasm: Historical, Theological and Social Problems, Collected Studies*, Variorum Reprints, London, 1974; Robert E. SINKIEWICZ, “Gregory Palamas”, în: *La théologie byzantine et sa tradition*, II (*XIIIe-XIXe s.*), Carmelo Giuseppe CONTICELLO, Vassa CONTICELLO (eds.), coll. *Corpus Christianorum. La théologie byzantine et sa tradition* II, Centre d’Étude des Religions du Livre, Brepols, Turnhout, 2002, pp. 131-183.

Crucea – între metafizică și viața cotidiană*

Introducere

E deopotrivă complicat și facil a vorbi astăzi despre Cruce și multiplele ei semnificații. Acest lucru, deoarece încă din vremurile de început ale erei noastre, ea a beneficiat de o bogată bibliografie și de atenția Sfinților Părinți și a scriitorilor bisericești. Dacă Mântuitorul Hristos a legat-o ombilical de creștinism și istoria sa, adepții Săi au transformat-o într-un element ce-i definește, atât din perspectiva culturală, cât și în ceea ce privește înțelesurile vieții cotidiene. Așa se face că în vremuri recente, reinterpretând sensuri deja consacrate, filosofi și gânditori contemporani vorbesc despre semnificațiile metafizice ale termenului cheie al demersului nostru¹, sau încearcă să treacă în revistă aspectele definitorii care caracterizează relația între semn, simbol și putere².

Date fiind complexitatea conceptului și opulența abordărilor de care a beneficiat în decursul vremii, e firesc ca modestul nostru demers să nu-și propună nici repertoriizarea, din perspectiva cantitativă ori tematică, a bibliografiei de specialitate, nici realizarea unei abordări exhaustive, ci mai degrabă punctarea unor elemente de actualitate privitoare la subiectul adus în atenție. Vom porni astfel în prezentarea modului în care multiplele sensuri ale Crucii pendulează între metafizică și viața cotidiană de la definirea termenului anterior menționat. Vom încerca apoi să vedem în ce măsură ea este un termen ale cărui ramificații teologice se răsfrâng asupra unei teologii ce depășește capacitatea noastră de înțelegere și cum putem să o percepem prin prisma lucrurilor pe care suntem chemați să le trăim în cadrul vieții de zi cu zi.

Metafizica – precizări terminologice

Aidoma oricărui demers ce se respectă, și cel pe care tocmai l-am început ar trebui să conțină în debutul său și definirea termenilor cheie, respectiv: metafizica și viața cotidiană. Dacă cel din urmă e arhicunoscut și nu are nevoie de nicio definire, fiind asumat mai degrabă sub aspect practic decât sub cel al clarificărilor conceptuale și al nuanțelor, înțelegerea celui din dintâi ar putea aduce cu sine anumite dificultăți în cazul unui public nefamiliarizat cu limbajul teologic. Dicționarele de specialitate văd astfel „metafizicul”:

„Care aparține metafizicii, privitor la metafizică; care nu poate fi perceput cu simțurile noastre, depășind cadrul realității; conform cu principiile metafizicii”³.

La rândul ei, metafizica beneficiază de două definiții mari în cadrul *Dicționarului Explicativ al Limbii Române*:

„1. Parte a filosofiei care studiază știința despre ființa ca ființă (Aristotel), domeniul suprasensibilului de dincolo de lumea exterioară (Thomas d'Aquino), stabilirea principiilor prime indubitabile ale existenței și cunoașterii (Descartes, Spinoza, Leibnitz), cercetarea critică a condițiilor de posibilitate a gândirii noastre (Kant) etc.

2. Metodă de cercetare a fenomenelor, diametral opusă metodei dialectice, care consideră fenomenele izolate unele de altele și imuabile, concepe dezvoltarea ca un simplu proces de creștere și neagă contradicțiile interne ale obiectelor”⁴.

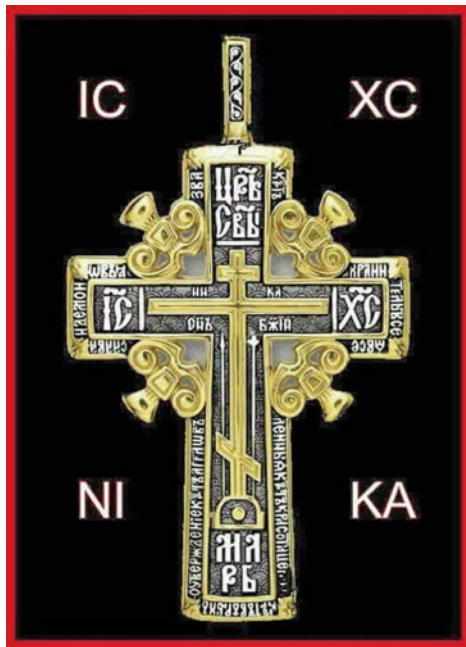
În arealul teologic, lucrurile par a fi mai simple decât în filosofie. Metafizicul este înțeles aici ca fiind legat strâns de sensul etimologic al termenului. Astfel, el este perceput în relație cu modul în care simțurile umane se raportează la un fenomen și la constructele mentale care există cu privire la acesta. În creștinism, metafizicul este astfel mai degrabă corelat cu modul în care percepția clasică, senzorială, este depășită din perspectiva trăirii

și a înțelesurilor de anumite fenomene, aspecte sau elemente cu relevanță teologică.

Aspectul în sine este relevant și pentru înțelegerea Crucii. Teologi reprezentativi ai spațiului românesc precum părintele profesor Dumitru Stăniloae⁵ sau Preafericitul Părinte Patriarh Daniel⁶ au ținut să-l evidențieze în paginile unor cercetări teologice în cadrul cărora au subliniat puternica legătură existentă între Cruce și Înviere.

Crucea ca element al unei teologii metafizice

De altfel, cheia înțelegerii Crucii sub aspect metafizic rezidă în această puternică legătură. În cuvinte puține, s-ar putea spune că Hristos este Cel care o transformă din instrumentul de tortură cel mai înjositor, menit a fi folosit ca pedeapsă pentru tâlharii cei mai josnici, sperjuri sau cei care conduceau revolte împotriva conducerii lumești în

poteca înspre veșnicie. Și doar în legătură cu El crucea poate fi percepută astfel. Căci, așa cum am subliniat și cu alte ocazii⁷, fără Hristos Crucea rămâne mereu un element de tortură. E simbolul unei forme de flagelare, ce poate cel mult să definească un maniheism prezentat sub aparențe creștine, ce este însă departe de esența adevărată a acestui fenomen.

În Hristos, Crucea nu reprezintă semnul prevestitor al morții iminente ce vine ca pedeapsă pentru un fapt reprobabil. Intersecția celor două axe ale ei capătă la Dânsul rolul de *axis mundi*, despre care a vorbit, e drept, într-un context diferit de cel de acum Mircea Eliade⁸. Viața omului ce înțelege sensurile biblice ale Crucii devine ea însăși Hristoforă. De altfel, din punct de vedere teologic, Crucea însăși nu are altă reprezentare ori înțelegere decât în legătură cu Hristos. Chiar și în iconografie, orice formă de reprezentare a Crucii în care El este absent este cel puțin susceptibilă de faptul de a fi eronată, ori eretică.

Interesante sunt modalitățile în care a fost ea privită în decursul vremii în diferite spații confesionale. Astfel, în timp ce protestantismul i-a recunoscut o ternă dimensiune simbolică pe care a încercat, de fiecare dată când a avut ocazia, s-o oculteze, negându-i dimensiunea mistică, Catolicismul și Ortodoxia au încercat mereu să-i ofere un loc central în această zonă.

Desigur, între cele două au existat diferențe de abordare. Astfel, în vreme ce, sub influența unei teologii pietiste, Catolicismul a încercat adesea să-și plaseze adepții la poalele unei Cruci urcate pe un munte în care Hristosul Răstignit ocupa locul central, Ortodoxia a privit-o mereu în legătură cu Fiul Omului cel înviat. Acest lucru aproape că explică, ce-i drept, succint, de ce teologia Ortodoxă nu a cunoscut fenomenul stigmatelor. Catolicismul pietist (a nu se confunda cu întregul Catolicism, s. n.), a fost astfel cel care, conform opiniei unora dintre teologii contemporani, s-a blocat pe ideea de Cruce și Hristos crucificat, neglijând, în multe situații, ideea de Înviere, ce vine ca o consecință firească a actului Răstignirii în sine. Așezați într-o contemplare ce se dorea mai degrabă dedicată unor aspecte cu relevanță pentru spațiul terestru, precum durerea și suferința, mulți dintre misticii apuseni influențați de acest aspect s-au blocat pe contemplarea sublimului acestora, omițând parcă faptul că abia dincolo de ele eternitatea-și deschidea un fenomen obsolet. Poate tocmai de aceea și-au dorit mai degrabă primirea rănilor Celui la care priveau, decât a harului Său mângâietor. Nu este scopul acestui modest text acela de a comenta relevanța teologică a stigmatelor. Au făcut-o deja alți teologi înaintea noastră⁹, pe baza modului în care tradițiile din care făceau parte au asumat ori evitat acest aspect. Un lucru se cade totuși precizat. Anume,

faptul că teologia răsăriteană nu a cunoscut niciodată acest fenomen. Motivul este simplu: contemplarea Crucii duce mereu cu gândul la Învierea Domnului în această tradiție. Ori pe Hristos cel răsărit din adâncul genunii nu poți să-L privești decât cu ochii umezi de bucurie. Și nu poți să ceri decât binecuvântarea prezenței Sale sfințitoare în propria ta viață. Cu alte cuvinte, însăși asumarea în cheie metafizică a Crucii presupune faptul de a lăsa minții posibilitatea de a vedea dincolo de lemn, de cuie și durere; De a privi prin fereastra Raiului înspre o lume ale cărei lumini țâșnesc deja raze puternice prin găurile cuielelor. În fond, întreaga teologie a Crucii nu poate fi altfel privită decât în cheie euharistică¹⁰.

În actul chenotic, moartea lui Hristos nu reprezintă astfel, în ciuda durerii pe care o incumbă, decât o etapă premergătoare Învierii. Una necesară și dureroasă, dar în același timp, dătătoare de certitudini. Această perspectivă se concentrează astfel asupra unui element esențial în înțelegerea complexului amalgam de sensuri ale Crucii privite din perspectivă metafizică.

Crucea și viața cotidiană

„Noi l-am pus între tâlhari, iar Hristos ne-a pus pe noi între îngeri”, sublinia Înaltprea-sfințitul Părinte Ioan Selejan, Mitropolitul Banatului, într-un dialog destul de recent dedicat Crucii și relevanței acesteia pentru teologia creștină¹¹. Cuvintele dânsului, aidoma multor altora, vin să sublinieze rolul aparte pe care l-a dobândit aceasta în viața omului. Ea nu a rămas la simplul stadiu de element teologic abstract, ci a fost asumată în viața cotidiană a creștinului care a ajuns adesea să-și definească propriul parcurs prin intermediul sintagmei mai-sus pomenite.

Viața creștinului e astfel văzută ca o cruce. Nu în cheie fatalistă, ci mai degrabă din rațiuni ce țin de o credință trăită cu scrupulozitate. O dovedește inclusiv modul în care, anumite creații culturale cu rol important în viața noastră vin să vorbească despre ea ca parcurs. De fapt, această asumare, simplă și țărânească a termenului aduce în atenție faptul că ea nu reprezintă o fundătură, ci doar deschiderea înspre orizonturi aparte și eternitate. În plus, subliniază legătura puternică existentă între Hristos și viața celor care se străduiesc să urmeze prescripțiilor Lui de viață.

Biografia pământească a fiecăruia dintre noi ia astfel forma unei cruci. Pe de-o parte, pentru că în cadrul ei se interferează cadrul transcendentului cu imanentul pe care suntem chemați a-l trăi. Pe de alta, întrucât ea reprezintă un traseu ce trebuie să ducă, precum instrumentul de tortură transformat în stindardul biruinței, înspre Hristos.

În loc de concluzii

Într-o scrisoare adresată unei ucenițe care se plângea de sinuozitățile traiului cotidian și de dificultățile cărora trebuia să le facă față pas cu pas, Sfântul Macarie de la Optina îi scria acesteia:

„lemnul Crucii a cărui greutate îți apasă acum spinarea a răsărit din pământul sufletului tău”¹². Acest lucru vine nu doar să sintetizeze polisemia termenului pe care-l avem în vedere și să vorbească despre sensurile lui metafizice, ci și să ni-l ipostazieze, atrăgându-ne atenția asupra faptului că dacă privim viața ca pe o Cruce, acest lucru nu trebuie să ne facă să externalizăm încercările și să le punem în sarcina lui Dumnezeu într-o manieră acuzativă. Dimpotrivă, ne îndeamnă la asumare responsabilă și la conștientizarea faptului că, dacă pornim de la premisa că ea reprezintă chintesența vieții noastre duhovnicești, trebuie apodictic să avem în vedere că modul în care o percepem e legată și de evoluția acesteia. Astfel, doar cu Hristos și în El, ea devine cu adevărat cheia eliberării. În absența Sa, rămâne același instrument de tortură a cărui asumare vine să mărturisească, chiar și unei conștiințe șubrezite, nevoia de Dumnezeu ca dat ontologic. Și să-mpovăreze.

Element cu relevanță metafizică și sensuri ce nu pot fi cuprinse de mintea omenească sub aspect rațional, ci trebuie mai degrabă asumate și trăite cu acceptarea faptului că ele vin să se refere la chestiuni ce leagă supranaturalul cu traiul de zi cu zi, ea este astfel un aspect esențial al spiritualității răsăritene și al celei apusene deopotrivă. Viața însăși, asumată în

Hristos, devine o Cruce. Una ce nu ne ucide, așa cum făcea cu cei din vremea Mântuitorului, ci care ne duce spre eternitate, datorită legăturii extraordinare existente cu acesta. Iisus e cel care a transformat Crucea dintr-o banală alcătuire din lemn cu rol punitiv într-un element cu valențe teologice profunde. Înțelegerea ei dincolo de aparențe depinde însă de noi și de relația pe care o avem cu El. Căci, așa cum am subliniat aici, Crucea poate nu este altceva decât un element de tortură, a cărei prezență ne prevestește sfârșitul, atâta vreme cât nu e plasată în legătură cu Dânsul. Dimpotrivă, trăită și înțeleasă în cheie creștină, ea reprezintă cheia spre viața veșnică, prevestirea eternității, un element ce se cade personalizat, așa cum bine subliniază cântările bisericești din cadrul Praznicelor care i-au fost dedicate și indicatorul înspre veșnicie. A privi spre Cruce înseamnă a privi lumea euharistică. A-ți îndrepta ochii trupești și pe cei ai inimii înspre Potir și a lăsa ca inima ta să verse puternicele lacrimi ale pocăinței.

Protos. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, PhD

Note

1 Cf. Anca Manolescu, Andrei Pleșu, Horia-Roman Patapievici, *Sensuri metafizice ale Crucii* – extrase din seminarul în jurul cărții lui René Guéron *Simbolismul crucii*: Colegiul Noua Europă, ianuarie-mai 2002, Seria Boltzmann, vol. 1, Editura Humanitas, București, 2007.

2 Alexandru Moraru, Paula Bud (eds.), *Crucea – semn, simbol și putere*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008.

3 <https://dexonline.ro/definitie/metafizic>, s. v., „metafizic”, accesat 07. 09. 2022.

4 <https://dexonline.ro/definitie/metafizic%C4%83>, s. v. „metafizică”, accesat 07. 09. 2022.

5 Pr. Dumitru Stăniloae, „Legătura interioară dintre moartea și învierea Domnului”, în *Studii Teologice*, VIII (1956), nr. 5-6, p. 275-291.

6 Dan-Ilie Ciobotea, „Legătura interioară dintre Cruce și Înviere în Ortodoxie”, în *Mitropolia Banatului*, XXXIV (1984), nr. 3-4, p. 121-127.

7 A se vedea: <https://doxologia.ro/luca-crucea>, accesat 07. 09. 2022.

8 Mircea Eliade, *Histoire des croyances et des idées religieuses*. Vol. 1: *De l'âge de la pierre aux mystères d'Eleusis*, Les Editions Payot, Paris, 1987.

9 A se vedea, de exemplu: Ioan G. Savin, *Mistica Apuseană*, Editura Arhiepiscopala, Sibiu, 1996; Peter Tradosky, *Stigmatul – destin și cunoaștere*, trad. Delia Popescu, col. „Inițieri. Biblioteca antroposofică”, Editura Univers Enciclopedic Gold, Editura Triade, București, Cluj-Napoca, 2011.

10 După cum frumos subliniază părintele profesor Theodor Damian, care ține să arate că: „Iată însă că Mântuitorul Hristos pe Cruce restabilește ordinea lucrurilor, căci pe cruce și prin Înviere – pentru Înviere trecându-se, cum am văzut, prin Cruce – El ne oferă trupul Său spiritualizat în Euharistie prin Împărtășanie... Mâncând Euharistia, luând pe Dumnezeu în trupul și sufletul nostru, devenim părtași la ospățul divin, ne sfințim și ne curățim, păcatul fiind îndepărtat din suflet prin taina pocăinței, prin spovedanie încă înainte de împărtășire, astfel că atunci când ne împărtășim, Îl primim pe Dumnezeu cu suflet curat, pregătit”. Theodor Damian, *Glose evanghelice. Meditații la duminicile de peste an*, Editura Doxologia, Iași, 2021, p. 165.

11 Luminița Cornea, *Înviatul din Nazaret – Convorbiri duhovnicești cu Ioan al Banatului*, Editura Sophia, București, 2017, p. 50.

12 Sfântul Macarie de la Optina, *Povești duhovnicești*, trad. Daniela Filioreanu, Editura Egumenița Editura Cartea Ortodoxă, București, Alexandria, 2006, p. 138.

Creștinul și liberul arbitru

In zilele noastre, chiar și la unii creștini practicanți, referindu-se la pierderea cuiva apropiat sau la sfârșitul dramatic al unui tânăr, găsim adeseori expresii necreștine precum *Ce ți-e scris în frunte ți-e pus* sau *Atâta ață a fost pe mosor* sau chiar *Asta i-a fost soarta*. Ideea aceasta că sfârșitul vieții omului este predeterminat de Dumnezeu și că ne îndreptăm implacabil spre un sfârșit pe care nu-l putem modifica, este o idee profund neortodoxă.

Numărul celor care cred în destin a variat de la o epocă la alta. În Antichitatea greco-romană, erau foarte mulți cei care considerau că viața lor este guvernată de *fatum*, adică de un destin prestabilit asupra căruia nu puteau avea o influență prea mare. În prezent, ne confruntăm cu ispita horoscopului și, implicit, a astrologiei, în care se crede în chip nejustificat ca într-o realitate intangibilă. Însă creștinii știu că atât astrologia, cât și destinul sunt explicații eronate ale parcursului vieții. Numai cei care își recuză responsabilitatea propriilor fapte și refuză să-și recunoască păcatele pot apela la o explicație atât de puerilă în ceea ce privește propria lor existență.

Cine pune eșecurile și reușitele pe seama destinului este străin de credința în Dumnezeu.

În Sfânta Scriptură citim următoarea pildă:

6. Și le-a spus pilda aceasta: Cineva avea un smochin, sădit în via sa și a venit să caute rod în el, dar n-a găsit.

7. Și a zis către vier: Iată trei ani sunt de când vin și caut rod în smochinul acesta și nu găsesc. Taie-l; de ce să ocupe locul în zadar?

8. Iar el, răspunzând, a zis: Doamne, lasă-l și anul acesta, până ce îl voi săpa împrejur și voi pune gunoi.

9. Poate va face rod în viitor; iar de nu, îl vei tăia.¹

Dumnezeu nu dorește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu², deci amână Dumnezeu sfârșitul omului păcătos, pentru a-i da prilej să se întoarcă de la viața lui păcătoasă spre Dumnezeu, precum vedem și în Vechiul Testament la Proorocul Iona care, deși vestise ninivitenilor că vor muri pentru păcatele lor, privind la pocăința lor Dumnezeu i-a iertat. Iată ce spune un scriitor bisericesc din secolul 3, Metodiu de Olimp:

„Cei care afirmă că omul nu este liber și zic că este condus de legile implacabile ale destinului, se fac vinovați față de Dumnezeu Însuși, pe care-l consideră autorul relelor venite peste oameni. Căci dacă El conduce mișcarea stelelor și cârmuiește întreg universul, iar stelele – în virtutea unei puteri deosebite, antrenează pe oameni atât la bine, cât și la

rău, înseamnă că Dumnezeu este autorul și cauza relelor. Dar Dumnezeu nu poate fi cauza răului nimănui. Prin urmare, nu există destin. Oricine își dă seama, chiar și unul mai puțin la minte, că Divinitatea este dreaptă, bună, înțeleaptă, că țintește adevărul, că este dispusă să ajute, că este departe de a cauza răul, că nu este stăpânită de patimi și de tot ceea ce este asemenea acestora. Pentru că, dacă celor drepti le repugnă nedreptatea, cu atât mai mult lui Dumnezeu, Care este dreptatea prin excelență; El se bucură de dreptate și Îi repugnă nedreptatea, ca atare, nu este autorul ei.”³

Prin propriile noastre patimi ne apropiem sfârșitul, iar prin cultivarea virtuților în îndepărtăm, pentru că adesea boala, cauzatoare a morții este consecință a păcatelor. Nu dintr-o pedeapsă a lui Dumnezeu, pentru că am arătat mai sus că Dumnezeu nu este cauzator al răului, ci ca o consecință directă a efectelor păcatului în trupul nostru. Orice păcat reprezintă un exces. Iar orice exces duce la boală, precum și practicarea oricărei virtuți aduce pace și echilibru, în definitiv și sănătate și o viață mai îndelungată.

„Și dacă există deosebire între cei lascivi și cei cu caracter bărbătesc, între desfrânați și caști, dacă purtarea celor caști și cu caracter bărbătesc este mai bună, iar a celor ce trăiesc altfel este rea, înseamnă că aceia cu purtarea mai bună sunt aproape de Dumnezeu și prieteni ai lui Dumnezeu, pe când cei răi sunt departe și dușmani ai Săi. Or, adepții destinului afirmă că nedreptatea este același lucru cu dreptatea, moliciunea cu bărbăția, necumpătarea cu cumpătarea, fapt ce este imposibil. Căci dacă binele este opus răului, iar ceea ce este nedrept este rău și ceea ce este drept este bun, atunci ceea ce este drept se deosebește de ceea ce este nedrept. Astfel, Dumnezeu fiind bun, nu este cauza relelor, nici nu se bucură de cele rele – așa cum a reieșit din acest raționament. Iar dacă unii oameni sunt răi, ei sunt răi din cauza carenței cugetului lor și nu din cauza destinului; ei suferă dureri fără măsură din cauza mândriei lor nesăbuite”⁴.

Problemele cele mai mari ale conceptului de „destin” constau în uniformizarea întregii existențe umane și gândirea confuză asupra binelui și răului. Dacă totul a fost deja prestabilit, atunci omul nu poartă nicio responsabilitate pentru faptele sale. El nu este nici bun, nici rău pentru că, dacă îl considerăm bun, atunci nu are niciun merit pentru faptele sale, iar dacă îl considerăm rău, nu are nicio vină pentru păcatele întâmplare. Totul este pus în sarcina destinului orb care nu călăuzește omul la nicio finalitate, fie aceasta pozitivă sau negativă.

Repudiază ideea destinului. Adu-ți aminte că ești liber și responsabil de propriile tale fapte, fie acestea bune sau rele.

„Ați face o soartă din protestul împotriva sorții, a te război cu fatalitatea, – concluzie biruitoare a spectacolelor istorice”⁵, spunea Emil Cioran. Ce este creștinismul dacă nu acea veșnică asumare, acea

înfrângere a oricărei idei false a destinului, aceea biruitoare concepție a libertății depline?

Pr. Ștefan Drăgoi

Note

¹ Luca 13, 6-9.

² Iezechiel 33, 11.

³ METODIU DE OLIMP, „Banchetul sau despre castitate”, VIII, XV, în: SF. GRIGORIE TAUMATURGUL, METODIU DE OLIMP, *Scrieri* (Părinți și Scriitori Bisericești, 10), studiu introd., trad., note și indici de Pr. Prof. Constantin Cornițescu, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1984, pp. 99-100.

⁴ METODIU DE OLIMP, „Banchetul sau despre castitate”, VIII, XV, în: *Scrieri*, p. 100.

⁵ Emil CIORAN, *Despre Franța*, stabilirea textului, prefață și note de Constantin Zaharia, București, Ed. Humanitas, 2011, p. 87.

I came forth from the Father and have come into the world

Again, I leave the world and go to the Father (Jn 16:28)

The Holy Fathers of the Orthodox Church recognized three or four different levels, tiers or schools of interpretation for the Holy Scriptures. The Alexandrian school (exemplified by Origen) used an allegorical method for deciphering texts, whereas a more literal and historical technique was predominant in Antioch (illustrated by Saint John Chrysostom). These two camps of thought were not opposed to each other, however, and there was a great deal of overlap. Both East and West (Origen and Tertullian) espoused the three tier levels of scripture: body, mind, spirit. These three are also referred to as: literal, moral and mystical.¹

The body/literal interpretation was focused on the grammar and the history of the text, the immediate meaning. The mind/moral interpretation had to do with the text's application to our human behavior. The last category, spiritual/mystical interpretation, is often broken down into two distinct

subdivisions by the Fathers: allegorical and anagogical. Here, the allegorical consists of typologies of Christ in the Old Testament and His parables, whereas the anagogical interpretation refers directly to heavenly realities which are prefigured by things in this world.

We can see this general approach, with slightly different terminology (in this quote, “tropologically” is the term used for the moral/mind aspect), in St. John Cassian's *Conferences*, where Jerusalem is interpreted according to each one of these four meanings.

“And so these four previously mentioned figures coalesce, if we desire, in one subject, so that one and the same Jerusalem can be taken in four senses: historically as the city of the Jews; allegorically as Church of Christ, anagogical as the heavenly city of God ‘which is the mother of us all,’ tropologically, as the soul of man, which is frequently subject to praise or blame from the Lord under this title.”²

Here we must insist that these techniques bear no fruit if they are exercises of human reason. They do bear fruit if they are done together with God synergistically. New interpretations are only possible with obedience to the Spirit of God and not the will of man. For us, the best way is always following the interpretations already given to us by the Holy Fathers, both ancient and new. The vision of the Scriptures in the *Philokalia* was summarized by St. Hesychius: “*The Old Testament is an icon of outward bodily asceticism. The Holy Gospel, or the New Testament, is an icon of attentiveness, which is purity of heart.*”³

For the next few pages, we will examine an overarching theme of the Gospel of John as viewed by the Neptic Church Fathers of the *Philokalia*, who saw divine reality with their illumined soul.⁵ If we were to force their style of interpretation into our rather academic summary above, they would undoubtedly be placed in the mystical/allegorical/anagogical category. By using a Neptic vision, we are making a small attempt at transcending the useful but often fragile and unnatural distinctions between moral, spiritual, patristic, dogmatic, liturgical and biblical theologies which we tend to find in our Orthodox Theological Universities, East and West.

This theme became evident over the course of several years of study regarding the interpretation of the Fourth Gospel through a Neptic vision.

The theme is this: The Gospel of John presents Jesus Christ as existing before time as the Logos with God, being sent and descending to earth to reveal Himself to us, gathering all that He was given, then ascending back to the Father from where He came. This circular motion – from the Bosom of the Father, into the world and back to the Father – is precisely the motion of our mind/logos in our struggle to achieve pure prayer. Our nous/mind/attention originally was in our heart (paradise) with God (originally at least in the case of Adam and for us after baptism) after which it leaves our heart and focuses on the world and then, with great effort, must gather back into our heart to experience God’s presence.

Though the “circular motion” of the Son’s relationship with the Father is not openly stated, it is clear that this motion takes place in John’s Gospel. From the very prologue we find *πρὸς*⁶ which already hints at movement towards.⁷ John uses *καταβαίνω* (descend) seventeen times, more often than any other Gospel; eight of these specifically refer to coming down from heaven, the majority of which are during His Eucharistic discourse in chapter six. It is not surprising that *ἀναβαίνω* (ascend) is used almost the same number of times, sixteen, also the most out of all the Gospels. The Son uses the word *ascending* seven times for going up to Jerusalem for a feast in the Temple. The Son has descended from the Father, and then ascends to the Temple, His Father’s House, and

eventually to His Father's Eternal dwelling where He was before. His departure to the Father is a central theme, so this circular motion is embroidered throughout the Gospel. Here are just a few tidbits.

(Jn 3:13) *No one has ascended to heaven but He who came down from heaven, that is, the Son of Man who is in heaven.*

(Jn 6:33) *For the bread of God is He who comes down from heaven and gives life to the world.*

(Jn 6:62) *What then if you should see the Son of Man ascend where He was before?*

(Jn 8:42) *For I proceeded forth and came from God; nor have I come of Myself, but He sent Me.*

(Jn 13:3) *Jesus, knowing that the Father had given all things into His hands, and that He had come from God and was going to God,*

(Jn 16:5) *But now I go away to Him who sent Me, and none of you asks Me, 'Where are You going?'*

(Jn 16:28) *I came forth from the Father and have come into the world. Again, I leave the world and go to the Father.*

(Jn 20:17) *Jesus said to her, "Do not cling to Me, for I have not yet ascended to My Father; but go to My brethren and say to them, 'I am ascending to My Father and your Father, and to My God and your God.'"*

In this brief article, we don't have the space to prove or make an academic defense for these interpretations. Those who are interested should see Saint Maximus' and Saint Dionysius the Areopogite's writings and read them with care.

The movement of Christ in the Fourth Gospel reflects both the movement of the soul during prayer and movement in the mystagogy of the Church building or Temple, since a human is also the Church. The body is the pronaos, the soul is the naos and the mind/heart is the altar.⁹ The movement of the faithful towards the altar in the Church is compared to the movement of the mind from the external things, gathering and unifying the senses (uniting the reasons for created things, the *logoi*) upon the altar (of the heart) – whereas the faithful draw near to the physical altar in the Church, and come closer to God in others, Who rests on the altar table of the Church and at the same time on the altar of each person's heart, too.¹⁰

According to Saint Maximus, the first fallen man did not use the power of motion properly. He stopped moving around God, and then started moving around the created: instead of unifying, he began dividing.¹¹ Now he must strive to recover the correct three-fold motion: into existence, toward blessed existence, then to the origin (eternal blessed existence) (*to einai, to ev einai, to aei ev einai*).¹² The divine mind/thought has a threefold motion; straight when it moves outward toward caring for things "below" it, uniting them to itself in a circular motion coming back to itself, and then in a circular or spiral motion bearing them upward.¹³ This divine motion is reflected in the movement of thought in the rational soul.¹⁴ These

movements are seen to be the outworking of the uniting power of eros, with its source in God, since God is love, and unity is founded upon this power. St. Maximus quotes "so that they may be one even as We are [One]" (Jn 17:11) to reveal this, showing that even irrational animals (e.g., flocks of birds) feel this tendency towards union.¹⁵

This divine movement¹⁶ is reflected in the human soul when the soul goes forth into the things around it, dispersing its senses into the material world and wasting itself there (straight); then turns inward and closes its senses off from the exterior world and gathers itself together (circular); and finally is lifted up while being enlightened by divine knowledge (spirally) and heads for and yearns for the Father, Who is in the temple of his heart.¹⁷

*"Let us once more collect these powers into one and declare that there is but One Simple Power Which of Itself moveth all things to be mingled in an unity, starting from the Good and going unto the lowest of the creatures and thence again returning through all stages in due order unto the Good, and thus revolving from Itself, and through Itself and upon Itself and towards Itself, in an unceasing orbit."*¹⁸

The Son's ascent is viewed as an archetype for the ascetic's abandonment of worldly things, so that his mind can dwell with the Father in contemplation/prayer. This is especially related in St. Maximus:

*"The Lord does not ascend to the Father for those who explore divine truth with their faculties as they are in their fallen state; but He does ascend to the Father for those who seek out the truth in the Spirit by means of the higher forms of contemplation. The Logos came down out of love for us. Let us not keep Him down permanently, but let us go up with Him to the Father, leaving the earth and earthly things behind, lest He say to us what He said to the Jews because of their stubbornness: 'I go where you cannot come'. For without the Logos it is impossible to approach the Father of the Logos."*¹⁹

The Son's ascent to His Father is in fact His death, and it is mindfulness of death and dying to this world which helps the ascetic/Christian abandon created things and soar up towards contemplation of the Father:

"So long as we are manfully engaged in the holy warfare of ascetic or practical philosophy we retain with us the Logos, Who in the form of the commandments came from the Father into this world. But when we are released from our ascetic struggle with the passions and are declared victor over both them and the demons, we pass, by means of contemplation, to gnostic philosophy; and in this way we allow the Logos mystically to leave the world again and make His way to the Father. Hence it is that the Lord says to His disciples: 'you have loved Me and have believed that I come from God. I came from the Father and have come into the world; and again I leave the world and make My way to the Father (16:27-28).' By the world He meant perhaps the hard task of practicing the virtues; by the Father, that intellectual state which

transcends the world and is free from all material propensity. When we are in this state the Logos of God enters into us, putting an end to our battle with the passions and the demons.”²⁰

Yet more specifically, God is glorified in the ascetic/Christian “through the dispassionate illumination of divine realities during contemplation.”²¹

“So long as we only see the Logos of God as embodied multifariously in symbols in the letter of the Holy Scripture, we have not yet achieved spiritual insight into the incorporeal, simple, single and unique Father as He exists in the incorporeal, simple, single and unique Son, according to the saying, ‘He who has seen Me has seen the Father... and I am in the Father and the Father in Me (John 14:9–10).’”²²

In closing, during our life in this valley of tears, let us strive all the more to bring back our mind from

its wandering, contain it, and ascend to the Father Who is waiting for us paradoxically in our hearts. Through deep prayer we can all leave the noise and distractions of this world behind by confronting the reality of our eventual death. Then we will begin to experience the inner meaning of created things and a bit of Father’s glory, which His Son is so eager to share with us, and to ascend with the One Who longs for our ascent.

Rev. Fr. John Downie
St. Michael Romanian Orthodox Church,
Southbridge, MA

Notes

¹ *Filocalia lui Origen*, Florilegiu din scrierile lui Origen, alcătuit de Sf. Grigorie de Nazianz și Sf. Vasile cel Mare, p. 10.

² St. John Cassian, *The Conferences*, Translation and Notes by Edgar C.S. Gibson. From: A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers of the Christian Church, New York, 1894, CCEL, pg. 406.

³ *Philokalia* vol. I. pg. 181, verse 112. We can also see this theme in St. Maximus, in the 67th paragraph of his First Century, “The law of the Old Testament through practical philosophy cleanses human nature of all defilement. The law of the New Testament, through initiation into the mysteries of contemplation, raises the intellect by means of spiritual knowledge from the sight of material things to the vision of spiritual realities.” It is a common lemma for the *Philokalia*.

⁴ The term neptic comes from νηπew which means sober in koine Greek. It is used in a number of passages in the NT and is associated with maintaining vigilance and watchfulness. This adjective is part of the full title for the Greek *Philokalia*, *The Philokalia of the Neptic Fathers*.

⁵ “If we seek the truth sincerely and objectively we can carry out an experiment which, as in any of the sciences, will enable us to discover it. In this sense theology is like the empirical sciences in that once a theory has been conceived and a hypothesis formed, an experiment can be carried out and verified so as to demonstrate the law governing a given phenomenon.” Zacharias Zacharou, Archimandrite, *Remember Thy First Love* (cf. Rev. 2:4–5) *The three stages of the spiritual life in the theology of Elder Sophrony*, Stavropegic Monastery of St John the Baptist Essex, UK, 2011, pg. 78.

⁶ And the Word was with God Jn 1:1

⁷ Aimilianos, *The Way of the Spirit*, “All His ‘momentum’ was towards the Father; the entire movement and flow of His life, we might say, was directed towards the Father,” pgs. 148–149.

⁸ Rev. John Parker, Fr. Dumitru Staniloae IN DEFENSE OF THE DIONYSIAN AUTHORSHIP, <https://pravoslavie.ru/86817.html>

⁹ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *MISTAGOGIA*, traducere de Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000, ediție electronică APOLOGETICUM, 2003, p. 9.

¹⁰ Pr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, p. 34.

¹¹ Sfântul Maxim, *Ambigua*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, tr. Dumitru Stăniloae, 2006, p. 363.

¹² Sfântul Maxim *Ambigua*, p. 106; *Filocalia*, vol. II, p. 308, endnote 59.

¹³ Dionisie Areopagitul, *Opere Complete*, p. 149.

¹⁴ Ibid. p. 193.

¹⁵ Ibid. p. 195.

¹⁶ Saints Dionysius, Maximus, Symeon the New Theologian acknowledge that this “movement” is a metaphor since apophatically speaking God is beyond all movement or stillness.

¹⁷ Zacharias, Archimandrite, *Remember Thy First Love*, pg. 129–130.

¹⁸ Dionysius the Areopagite, *On the Divine Names and the Mystical Theology*. Rolt, Clarence Edwin Publisher: Grand Rapids, MI: Christian Classics Ethereal Library <http://www.ccel.org/ccel/rolt/dionysius.html>. pg. 82.

¹⁹ *The Philokalia*, Vol. II, pg. 148–9, ch. 47

²⁰ Ibid, p. 162, ch. 94.

²¹ Ibid. p. 155.

²² Ibid. p. 155.

The Light Depicted in the Icon of the Resurrection of Christ

*“The time shall come, when you will enjoy the sight
without ceasing, and dwell together with Him who is light*

Iconography, the interpretation of the symbolism, themes, and subject matter of icons, is a theological art, a “window to the Kingdom”. Neither art nor theology taken separately could create an icon, for which the union of both is necessary. There are two factors that give value to a work of art in general and, implicitly, to the icon: the richness of the components of the artwork combined with the rigor of their integration. Yet, the icon introduces another dimension to the image, namely transcendence, and thus projects itself beyond the forms of our world, making God’s world present. The theological, aesthetic, and technical elements of icons come together in such a way that they open themselves up to a new manner of seeing things, in faith and meditation. In front of the icon, each believer can say: “Behold my faith, that in which I believe, in these divine personages and saints, made visible in forms and colors.” In other words, icons depict theological teachings interwoven with the life of saints and canonical narratives.

Respecting the mystery

Gospel narratives do not recount the moment of the Resurrection, and the iconography respects this mystery. Thus, the Resurrection is not depicted directly. The type of icon commonly associated with the feast of the Resurrection is the so-called *Descent into Hades* or *Anastasis* (Resurrection). It illustrates

the texts of the divine services of Pascha: “You have descended into the abyss of the earth, O Christ, and have broken down the eternal doors which imprison those who are bound, and like Jonah after three days inside the whale, You have risen from the tomb,” and “You came down to earth to save Adam but not finding him here, O Master, you went looking for him even in Hades.”

At the center of the icon of the *Descent into Hades* is depicted the powerful meeting of the two “Adams,” the first Adam created by God, and the second “Adam,” who is Jesus Christ, God incarnate. Christ is depicted bringing Adam and Eve, and then all the righteous of former times, out of Hades. The righteous and the prophets of the Old Testament depicted on the left side of the icon, among them John the Baptist, David, Solomon, and Moses recognize the Savior, expressed by their gesture and attitudes. On the right side there is another group, led by Abel, the son of Adam, the first man ever to die, being liberated. Christ, the Conqueror of death and sin, stands over the gates of Hades. In the dark cave of Hades, one can see death, personified in human form, defeated, bound up, and surrounded by shattered chains, a reference to Saint Paul’s words: “O death, where is thy sting? O grave, where is thy victory?” (1 Corinthians 15:55).

Christ wears a white robe and is surrounded by a *mandorla*, a symbol of light, glory, radiant truth, a symbol of Christ’s divine light. This light is not

exterior but emanates from within Christ and impregnates the icons with light. It is depicted in the icons of the Resurrection, in icons representing the Apostles, the Virgin Mary and other saints who achieved the gift of contemplating the divine light. The light shines on the deified saints' countenances, on their halos and on the golden background of icons depicting them.

The divine light

The Orthodox Church teaches that one can achieve the gift of contemplating the divine light, by the grace of God, through purification from passions and thoughts, and by the continual recitation of a contemplative prayer, called *the prayer of the heart* or *Jesus Prayer*: "Lord Jesus Christ, have mercy on me, a sinner." This prayer is a recalling of God and not simply a passive statement. Is recited by Orthodox believers, whether monks, nuns, or lay people. In its essence, the prayer is not believed to be a magical formula, but a connection with God's presence, as the name both invokes and evokes the Presence of God. Therefore, the prayer of the heart guards the mind, cleansing it of vain thoughts and of words lacking in love, and, at the same time, sanctifies the invoker's own labor and daily life. As a result, life becomes, in its essence, an extraordinary inner pilgrimage towards the place of one's heart, towards this interior altar, where God is.

The prayer is a beginning yet is not sufficient to contemplate the light. For this, one needs to be in real sacramental unity with Christ. Above all, the contemplation of the light is brought about by the sanctifying grace of God, manifested in the whole human being, that is in the soul as well as in the body. "It is within one's body, grafted on the body of Christ by baptism and the Eucharist, that the divine light shines," (St. Gregory Palamas) leading the faithful towards "likeness" with God, which is man's aspiration.

By contemplating the icon of the *Descent into Hades*, one is no longer afraid of death because Christ, the Savior, destroyed the power of death over men and brings them the joy of promised eternity. The pessimism of the words found in Ecclesiastes: "God is in heaven, and you are on earth" (Ecclesiastes 5:2) is dissolved and replaced with the joyous fulfillment of the prophet Isaiah's hope "Oh, that you would rend the heavens and come down..." (Isaiah 64:1). The divine reversal from sorrow to joy bursts forth from the icon of the Resurrection! No one is excluded from sharing in this joy. The saint exults, the sinner is glad as he is called to be forgiven, everybody is called to live eternally in the Light.

Adriana Bara, PhD

Holy Synod elects Patriarchal Auxiliary Bishop Ieronim of Sinaia as Bishop of Dacia Felix

The Holy Synod of the Romanian Orthodox Church elected, by secret ballot, the Patriarchal Auxiliary Bishop Ieronim of Sinaia as the new Bishop of Dacia Felix. The election took place during the Holy Synod's working session on Tuesday under the chairmanship of Patriarch Daniel at the Aula Magna of the Patriarchal Palace.

His Grace Bishop Ieronim was elected Patriarchal Auxiliary Bishop in 2009, with the title "Bishop of Sinaia", and ordained to the episcopacy

on May 29, 2014, at the Patriarchal Cathedral in Bucharest. His Grace Timotei of Prahova, Assistant Bishop to the Archdiocese of Bucharest, was also a candidate for the vacant see of Dacia Felix. Bishop Ieronim received 29 of the 46 votes cast. The announcement was made by His Beatitude Patriarch Daniel, Chairman of the Holy Synod. After his election, Bishop Ieronim thanked the Lord and the members of the Holy Synod for the mission entrusted to him in serving the Romanians in Serbia, Radio Trinitas reports.

The working session of the Holy Synod was

preceded by a Te Deum service officiated by His Grace Sofian of Brasov, Assistant Bishop to the Romanian Orthodox Archdiocese of Germany, Austria and Luxembourg. The Diocese of Dacia Felix is a diocese of the Romanian Orthodox Church headquartered in Vrșac with jurisdiction over the Romanian Orthodox communities in Serbia. It is directly subordinated to the Romanian Patriarchate.

The Diocese of Dacia Felix became vacant on February 17, 2022, with the temporary transfer of His Grace Bishop Daniil Stoenescu as Assistant Bishop to the Diocese of Deva and Hunedoara.

Biography

His Grace Bishop Ieronim was born on November 21, 1959, in Brădești, Buzău County. He studied at the Theological Seminary in Bucharest (1976-1981) and the Theological Institute of University Degree in Bucharest (1982-1986), obtaining his Bachelor's Degree in 1986.

In the same year, he entered the monastic life. After a few months as a novice, he was tonsured a monk at Bistrița Monastery – Neamț County, on January 2, 1987.

On April 29, 1988, he was appointed a priest at the Patriarchal Cathedral in Bucharest, and a librarian at the Patriarchal Palace. At the recommendation of the former Assistant Bishop to the Archdiocese of Bucharest, Roman of Ialomița, on March 1, 1990, he was appointed Great Ecclesiarch of the Patriarchal Cathedral in Bucharest.

He was elevated to the rank of archimandrite on April 10, 1994, at the suggestion of Patriarch Teoctist. Also, in 1994, he was appointed Representative of the Romanian Patriarchate at the Holy Places and superior of the Romanian

Settlements in Jerusalem, Jordan and Jericho.

In 2009 he was elected Patriarchal Auxiliary Bishop and ordained to the episcopacy on May 29, 2014, at the Patriarchal Cathedral of Bucharest.

Press Office of the Romanian Patriarchate

ROCOR ELECTS NEW FIRST HIERARCH

The hierarchs of the Russian Orthodox Church Outside of Russia elected their new First Hierarch on September 13, 2022.

The previous First Hierarch, His Eminence Metropolitan Hilarion (Kapral), reposed in the Lord on May 16.

The gathering of the ROCOR Council of Bishops elected His Grace Bishop Nicholas of Manhattan as the new First Hierarch of ROCOR,

reports the Church's press service.

The Act of Election will be sent to His Holiness Patriarch Kirill of Moscow "to bless the electee to assume the duties of the First Hierarch entrusted to him by his brethren archpastors, and for confirmation of the election by the Holy Synod of the Russian Orthodox Church."

The session of the Council of Bishops began with the Divine Liturgy at the Cathedral celebrated by His Eminence Metropolitan Mark of Berlin, who

served as Locum Tenens after Met. Hilarion's repose, with the other ROCOR hierarchs.

The wonderworking Kursk Root Icon was present for the service. After the service, a moleben for the opening of the Council of Bishops was served.

Biography

Bishop Nicholas (Olhovsky) was born on December 17, 1974, in Trenton, NJ. He graduated from St. Alexander Nevsky Russian Parish School in Lakewood, NJ in May 1991, and in 1993, graduated from Hamilton West High School. In 1998, he graduated from Holy Trinity Seminary in Jordanville, NY, where he received a Bachelor of Theology Degree. During his studies in seminary, he executed his obediences in the book-binding shop, icon studio, and typographical workshop (working in the latter until 2002). On the feast day of the Dormition of the Most Holy Theotokos in 1994, he was ordained a reader by Bishop Hilarion of Manhattan, vicar of the Eastern American Diocese (today First Hierarch of the Russian Church Abroad), in Trenton's Dormition Church. In 2000, he graduated from the State University of New York Technology School, receiving a Bachelor's Degree in Information & Communications. From March 1999

to March 2008, he served as cell attendant to Archbishop Laurus (Skurla; from October 2001 to March 2008, Metropolitan).

In May 2004, he accompanied the First Hierarch of the Russian Church Abroad on his first official visit to Russia. In May 2006, he served as a delegate to the 4th All-Diasporan Church Council; on June 12 of that year, he was ordained to the diaconate by Metropolitan Laurus and assigned to Holy Trinity Monastery in Jordanville. In May 2007, he participated in the celebration of the signing of the Act of Canonical Communion in Moscow, accompanying Metropolitan Laurus on the subsequent pilgrimage to the Kursk Diocese and the Ukrainian Orthodox Church of the Moscow Patriarchate. In September 2008, he was assigned to the staff of the Synod of Bishops. In 2009 and 2010, he served as a member of the delegation accompanying the Kursk Root Icon of the Mother of God to Russia and Ukraine. In December 2010, after the sudden and unexpected death of his Matushka Elisabeth, he was appointed guardian of the Kursk Root Icon of the Mother of God. In January 2011, he was appointed a clergyman of the Synodal Cathedral of the Sign in New York City. In 2011, he accompanied the Kursk Root Icon of the Mother of God to the Kursk Diocese and the Metropolia of Kazakhstan; in November 2011, to Australia. On August 1, 2012, he was ordained to the priesthood in St. Seraphim Memorial Church in Sea Cliff, NY. In 2012, he accompanied the Protectress of the Russian Diaspora to the Samara, Kursk, and Perm Dioceses, to Seattle and the Hawaiian Islands. In 2013, he accompanied the Kursk Root Icon to the Canadian Diocese, to Japan and the Primorsk Metropolia of the Russian Orthodox Church.

Fr. Nicholas Olhovsky's monastic tonsure was performed on April 4, 2014 in Holy Trinity Monastery in Jordanville, NY. In tonsure, Fr. Nicholas was given the name "Nicholas"—in honor of the Holy Hierarch Nicholas of Japan. At Divine Liturgy on April 27, the second Sunday of Holy Pascha, in the presence of the Kursk Root Icon of the Mother of God and in accordance with the resolution of the Synod of Bishops, Archbishop Mark of Berlin & Germany elevated Hieromonk Nicholas to the rank of archimandrite in Holy New Martyrs & Confessors of Russia Cathedral in Munich.

On May 17, 2022, following the repose of Metropolitan Hilarion, Bishop Nicholas was appointed acting ruling bishop of the Eastern American Diocese by decree of the Synod of Bishops.

OCA Synod Elects New Bishop of Chicago and Midwest

The Holy Synod of the Orthodox Church in America elected a new bishop for the vacant Diocese of Chicago and Midwest during the 20th All-American Council that opened in Baltimore on July 18, 2022.

The new ruling hierarch is His Grace Bishop Daniel, formerly of Santa Rosa, vicar of the Diocese of the West, who has been serving as Locum Tenens of the diocese since His Eminence Archbishop Paul reposed in the Lord in April.

Just before the AAC began, the Diocese of the Midwest convened a special assembly under His Beatitude Metropolitan Tikhon of All America and Canada at which Bp. Daniel was nominated, reports the OCA press service. Later that day, the Holy Synod canonically elected Bp. Daniel as the successor to Abp. Paul.

Biography

Bishop Daniel (Brum) was born in 1954 the eldest of three children born to Orville Antonio and Marjory Brum. He was raised in Riverdale, CA—a community predominantly comprised of Portuguese-American families—where he graduated from high school in 1973.

Raised in the Roman Catholic tradition, he enrolled at Saint Patrick's College Seminary, Mountain View, CA, where, during his freshman year, he first encountered the history of the Orthodox Church and frequently attended services at Saint Nicholas Church, Saratoga, CA, at that time under the rectorate of Mitered Archpriest George Benigsen, who welcomed him and encouraged him to explore Orthodox Christianity further. In the early 1970s, he began reading the Church Fathers and tried to integrate what he was learning of Orthodoxy into his regular courses of study.

He received a BA in Humanities, with specialization in history, philosophy and English literature, from Saint Patrick's College Seminary in 1977, after which he entered Saint Patrick's Seminary, Menlo Park, CA, where he continued the study of Church history. In 1981, he received his Masters of Divinity degree and was ordained to the Roman Catholic priesthood. After ordination, he served in a variety of capacities and was especially involved in the Portuguese-American community. He also served as diocesan Director of Vocations and as editor of the Portuguese-language page of the diocesan newspaper.

In 1992, he was asked by his bishop to pursue further studies and, in 1995, he completed the academic work and received a degree in canon law (JCL) from the Catholic University of America,

Washington, DC. His relationship with Orthodoxy continued as he continued research within the context of the Orthodox Church councils. During this time, he seriously contemplated conversion to Orthodox Christianity—a difficult decision given his background and ties. Ultimately, it was his study of canon law that impelled him to respond to the call to embrace Orthodox Christianity.

He petitioned to be received into the Orthodox Church in America in 1997 and was vested as an Orthodox priest by His Grace, Bishop Tikhon of San Francisco and the West at the Monastery of Saint John of Shanghai and San Francisco on the Saturday of the Praises of the Theotokos the same year, after which he served briefly at Saint Nicholas Church, Saratoga, CA before his assignment to Saint Paul the Apostle Church, Las Vegas, NV.

In August 1998, he was transferred to the omophorion of His Eminence, Archbishop Peter and the Diocese of New York and New Jersey and assigned Rector of Saint Gregory Palamas Mission, Flemington, NJ, where he gained a new appreciation for the hard work and special challenges faced by mission priests. In 2000, he was appointed Secretary to His Beatitude, Metropolitan Theodosius and, later, to His Beatitude, Metropolitan Herman. He also served on several Church committees and commissions, including the Canons and Statute Commission, the Statute Revision Task Force, the Legal Advisory Board, and the Canonization Commission, and in numerous other capacities.

In December 2005, he expressed his desire to return to parish ministry and, in July of the following year, he was transferred to the Diocese of San Francisco and the West and appointed Rector of Saints Peter and Paul Church, Phoenix, AZ, which he continues to serve. In October 2006, he was elected as a member of the Diocesan Council.

On October 21, 2014, the Holy Synod elected him to serve as auxiliary to His Eminence, Archbishop Benjamin of San Francisco and the West as Bishop of Santa Rosa, CA. He was consecrated to the episcopacy on January 24, 2015.

On July 18, 2022, he was canonically elected by the Holy Synod of Bishops as Bishop of Chicago and the Diocese of the Midwest.

Hramul Misiunii Sfinții Martiri Brâncoveni, Fairfield, CT

referința la sămânța de muștar, căci există în capitolul al 13-lea din Sf. Evanghelie de la Matei o parabolă cu această sămânță despre care Hristos spune că este cea mai mică dintre semințe, dar așezată în pământ crește mai mare decât toate plantele ca un arbore falnic, unde păsările cerului își pot găsi sălaș. Sămânța cea mai mică poate să crească ca un arbore falnic. Sămânța aceasta mică este credința noastră, credință pe care o primim la botez ca o sămânță care trebuie cultivată, trebuie cultivat pământul sufletului nostru ca să crească această

sămânță într-un arbore falnic; acest arbore este credința noastră statornică în puterea tămăduitoare a lui Dumnezeu și în grija Lui față de creația Sa.

La sfârșitul Sf. Liturghii, Părintele Mihai Faur a amintit pe scurt viața și lucrarea Sfinților Martiri Brâncoveni.

La Sf. Liturghie au mai participat Preacuviosul Părinte Protosinghel Ieremia Berbec, starețul mănăstirii Sfântul Dimitrie cel Nou din Middletown, NY, Preacuviosul Părinte Protosinghel Vincențiu Temirov, director de formare spirituală la Facultatea de Teologie Ortodoxă Sf. Vladimir din New York și Preacucernicul Părinte Adrian Budiga, capelan la Clinical Pastoral Education și profesor asociat la aceeași Facultate din New York.

La sfârșitul Sf. Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae l-a instalat pe Părintele Mihai Faur ca preot paroh al Misiunii Sfinții Martiri Brâncoveni. Preacucernicul Părinte Paroh Mihai Faur a adresat un cuvânt de mulțumire părinților și tuturor credincioșilor care au participat într-un număr mare la această slujbă arhierescă, precum și tuturor celor care s-au jertfit și s-au ostenit cu dragoste pentru hramul comunității din Fairfield. Slujba a fost urmată, ca de fiecare dată, de o agapă frățească.

Pentru toate acestea nu ne rămâne decât să dăm slavă și să mulțumim lui Dumnezeu!

Pr. Mihai Faur

In cursul zilelor de 20-21 august 2022, Misiunea Sfinții Martiri Brâncoveni din Fairfield, Connecticut, a avut deosebita bucurie de a primi vizita pastorală a Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Nicolae al Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi cu ocazia sărbătoririi hramului.

Sâmbătă, 20 august 2022, membrii Consiliului parohial l-au întâmpinat pe Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae cu flori, pâine și sare, după datina străbună. Sărbătoarea a început cu Vecernia de sâmbătă seara oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae, în sobor de preoți, în vreme ce răspunsurile la strană au fost date de corala Misiunii Sfinții Martiri Brâncoveni. Slujba de seară a fost precedată de o întâlnire a IPS Nicolae cu membrii Consiliului parohial și a fost urmată de o agapă frățească.

Duminică, 21 august, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae a slujit Sfânta Liturghie în sobor de preoți, în frumusețea duhovnicească a cântărilor de la strană oferite de corala Misiunii noastre. În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae a tâlcuit evanghelia de la Matei, din Duminica a 10-a după Rusalii ce relatează vindecarea minunată săvârșită de Mântuitorul Iisus Hristos asupra lunaticului:

Nu Dumnezeu este neputincios, ci noi, de multe ori, avem puțină credință, ne spune Hristos Însuși care descoperă această taină a credinței într-o convorbire cu Apostolii: "De ce noi nu am putut să-l scoatem?" (Matei 17, 19). Mântuitorul le spune direct: "Pentru puțină voastră credință, căci dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință" (Matei 17, 20). Nu este întâmplătoare

Hramul Misiunii Nașterea Maicii Domnului, Norfolk, VA

I naltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae al Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi a vizitat, în perioada 3-4 septembrie 2022, comunitatea Misiunii Nașterea Maicii Domnului din orașul Norfolk, Virginia, cu ocazia prăznirii hramului. Sâmbătă seara, IPS Părinte a săvârșit slujba Vecerniei împreună cu preotul paroh Orlando Stelian Geonea și părintele Ionel Satnoianu de la parohia Sf. Ierarh Calinic de la Cernica din Fredericksburg, Virginia. În cuvântul adresat comunității la sfârșitul Vecerniei, Înaltpreasfințitul Nicolae a vorbit despre începutul anului bisericesc și importanța sărbătorilor din cursul anului.

Duminică, 4 septembrie, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae a săvârșit Sfânta Liturghie împreună cu preotul paroh. În cuvântul de învățătură, IPS Nicolae a tâlcuit pericopa evanghelică de la Matei 19, 16-26 (Tânărul bogat), subliniind faptul că putem găsi răspunsuri la problemele duhovnicești în cuvintele Mântuitorului:

Sf. Evanghelie de astăzi ne descoperă întrebarea pe care trebuie să ne-o adresăm cu toții: oare ce ne oprește să fim cu adevărat creștini, ucenici ai lui Hristos? Pe fiecare ne oprește ceva: poate este averea, poate este altceva, dar trebuie să aflăm răspunsul. Iar când aflăm răspunsul, să facem alegerea corectă, să nu plecăm întristați întorcându-ne la problema noastră, ci să încercăm să o rezolvăm. Tot Sf. Evanghelie ne spune cum să o rezolvăm: urmându-i lui Hristos. În Predica de pe Munte ni se spune: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33). Problema vieții noastre este că înainte să-L căutăm pe Dumnezeu așezăm foarte multe preocupări. Și de aceea nu suntem capabili să împlinim

răspunsul la întrebarea privind ce trebuie să facem pentru a dobândi veșnicia.

După predică, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae l-a instalat pe părintele Orlando Stelian Geonea ca preot paroh al Misiunii Sfânta Maria din Norfolk, înmânându-i Sf. Evanghelie, Sf. Cruce și cheia bisericii. Părintele Mitropolit Nicolae i-a dăruit preotului paroh și familiei sale o ediție nouă a Sfintei Scripturi:

Preotul este primul care trebuie să trăiască după cuvântul Evangheliei, să fie un exemplu pentru toți și să fie prezent în Biserică săvârșind slujbele religioase împreună cu credincioșii și nu de unul singur. De asemenea, preotul este cel care trebuie să-și ia responsabilitatea de a conduce enoriașii pe calea mântuirii, să se roage, să se bucure și să plângă cu ei. De acum înainte el este părintele vostru spiritual, iar voi sunteți copiii lui spirituali considerându-vă împreună o familie cu responsabilități, îngrijind de copii, de tineri, de cei singuri.

La sfârșitul predicii, părintele paroh Orlando Stelian Geonea a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae pentru vizită și slujire, amintind importanța Bisericii în comunitățile românești din diaspora. Sărbătoarea s-a încheiat cu agapa frățească oferită de gospodinele parohiei. Mulțumim lui Dumnezeu pentru acest înălțător eveniment și Îi dăm slavă pentru toate!

Pr. Orlando Stelian Geonea

Pelerinaj ROYA în România, iulie 2022

Pe 3 august 2022 s-a încheiat schimbul de experiență între tinerii din ASCOR Iași și ROYA (Romanian Orthodox Youth of the Americas). Acesta s-a organizat cu scopul de a întări legăturile între membrii celor două organizații de tineret care, deși separați de 9000 de kilometri de pământ și apă, sunt uniți în cuget și în simțiri.

Schimbul de experiență a început pe 27 iulie 2022, la Mănăstirea Oașa, când tinerii din Iași i-au întâlnit pe tinerii români din SUA adunați la Tabăra Internațională, organizată cu ocazia hramului Sfântului Pantelimon. Aici, tinerii au participat la hram, ajutând fiecare cu ascultările date la începutul

Sale în ASCOR și în viața monahală, împărtășind din bogata sa experiență de viață. Apoi au luat masa împreună și le-a dăruit o icoană a Maicii Domnului Prodromița, o copie după originala care a fost pictată la Mănăstirea Bucium. Părintele l-a arătat tinerilor proiectul centrului educațional pe care dorește să-l construiască la Mănăstirea Bucium.

După această primire, tinerii au mers către centru, la Palatul Culturii. Au făcut un tur al muzeului etnografic, văzând imagini ale vieții strămoșilor prin satele din Moldova, Basarabia și Bucovina. Au mai petrecut ceva timp prin palat, admirând arhitectura bogată și diferită din fiecare cameră. Apoi, câțiva dintre tineri au dat un interviu la emisiunea Tineri către Tineri. La sfârșit, s-au întâlnit toți la Catedrala Mitropolitană de la Iași unde s-au închinat Sfintei Parascheva și au plecat spre Parcul Copou, la teiul lui Eminescu. Apoi au mers la masa de seară unde s-au întâlnit cu mai mulți tineri ASCOREni. Din discuții s-a văzut limpede că se confruntau cu probleme și bucurii asemănătoare și în felul acesta relațiile s-au încheiat frumos.

Duminică dimineața, tinerii au dat răspunsurile la Sfânta Liturghie împreună cu alți tinerii ieșeni, care se pregăteau să plece în pelerinajul pedestru „Pe urmele sfinților nemțeni”. Apoi a urmat drumul către Mănăstirea Petru Vodă, unde s-au întâlnit cu Părintele Stareț Hariton, care le-a vorbit despre Părintele Iustin Pârveu, fapte reale care dovedeau starea duhovnicească înaintată a Părintelui. Părintele Hariton i-a binecuvântat și le-a dăruit o carte de rugăciuni, subliniind importanța rugăciunii în viața noastră și, mai ales, când vin încercările. Apoi, tinerii au plecat către Mănăstirea Sihăstria, s-au închinat și au început drumeția prin munți către Sihla. A fost un drum folositor, dând tinerilor șansa să se roage, să cânte și să râdă împreună. Deși drumul era anevoios la diferite etape, sentimentul închegării grupul se simțea foarte puternic și nimeni nu se plângea. Ajungând sus, la peștera Sfintei Cuvioase Teodora, tinerii s-au rugat puțin și au cântat troparul și alte cântări, apoi coborând la Mănăstirea Sihla, au fost întâmpinați de părinții mănăstirii.

Dimineața, tinerii au participat la Sfânta Liturghie și, mulțumind părinților, au plecat de la Sihla către Mănăstirea Neamț. Apoi au mers către Cetatea Neamț, au făcut un tur al cetății, învățând din bogata moștenire a istoriei poporului român. A urmat Mănăstirea Voroneț, apoi au pornit către Putna, ultima oprire. După întâlnirea cu Părintele Stareț, care i-a binecuvântat, a urmat o discuție cu Părintele Protosinghel Dosoftei, care le-a făcut un tur ghidat al mănăstirii, subliniind trăsăturile esențiale a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare. Pe lângă contextul vremii aceleia și istoria Moldovei, Părintele a atras atenția asupra discernământului

taberei. Mai spre seară, tinerii s-au întâlnit la un foc de tabără, s-au cunoscut și au cântat.

A doua zi, tinerii au început Pelerinajul spre Moldova. Au plecat de la Oașa spre Sibiu, unde au vizitat orașul. S-au bucurat de centrul vechi, unde au vizitat Muzeul Național Bruckenthal și Catedrala Mitropolitană. Au luat prânzul la sediul protopopiatului, apoi s-au îndreptat către Brașov, au poposit în Centrul vechi. După această oprire în Brașov au continuat către Mănăstirea Suzana, la care au ajuns spre seară. Obosiți după drumul lung, s-au bucurat de masa de seară oferită cu dragoste de maicile de la mănăstire.

Următoarea zi, tinerii au plecat către Iași. La Iași au luat cina la un restaurant local unde s-au întâlnit cu mulți alți tineri din ASCOR. De dimineață, tinerii s-au îndreptat către Mănăstirea Bucium, unde l-au întâlnit pe Părintele Stareț Arhim. Nicodim Petre. Părintele le-a vorbit despre experiența Sfinției

Sfântului Ștefan, mai ales în preajma bătăliei de la Războieni, dar și asupra dragostei și smereniei pe care le avea.

În ultima zi a schimbului de experiență, tinerii au plecat dimineața la Schitul Salaș, unde se sărbătorea hramul schitului, Sfântul Proroc Ilie, pe calendarul vechi. Au participat la Sfânta Liturghie, ascultând predica Părintelui Hrisostom despre râvna și ascultarea lui Ilie față de Dumnezeu. Programul a continuat cu o discuție cu Părintele Hrisostom care a vorbit despre cea mai mare problemă cu care se confruntă tinerii în Diaspora, adică singurătatea. Tinerii au primit o binecuvântare și un cadou de la Părintele Stareț, apoi a urmat focul de tabără. Pe munții Bucovinei, la apusul soarelui, a fost o atmosferă de neuitat. Tinerii au cântat împreună, s-au încălzit la foc și și-au împărtășit gândurile. Tinerilor ROYA li sa oferit un cadou, o poză de grup de pe parcursul drumeției, o traistă bucovineană și cartea ASCOR Iași la 30 de ani. Cei din ASCOR au

primit un tablou de lemn sculptat cu un mesaj de mulțumire din partea tinerilor ROYA și cu semnătura și numele fiecărui participant.

Acest schimb de experiență este unic pentru ROYA. Este prima oară când colaborează cu o organizație de tineret din România pentru a oferi un cadru participanților de a se cunoaște și a dezvolta relații frumoase. Slavă Domnului pentru această întâlnire. Mulțumim tuturor care au fost alături, Părintelui Arhimandrit Nicodim Petre, Părintelui Stareț Melchisedec Velnic, Părintelui Hrisostom, Părintelui Arhimandrit Hariton Negrea, Părintelui Serafim de la Sihla și tuturor celor care ne-au fost alături!

**Pompiliu Girlonța
Iulian Tomeac**

Tabăra de vară "Sfânta Filoteia"

In perioada 9 iulie - 23 iulie 2022, la Mănăstirea "Acoperământului Maicii Domnului" din Allegan, Michigan, a avut loc tabăra de vară pentru băieți (9-16 iulie) și pentru fete (16-23 iulie). La cele două tabere au fost prezenți 40 de copii din statele Michigan, Illinois, Ohio și Arizona.

Fiecare zi a început și s-a încheiat cu rugăciune. ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae a binecuvântat cu prezența sa tabăra de băieți și a purtat discuții pe teme catehetice de care copiii au fost foarte interesați. Au fost discuții catehetice despre sfinți, icoane făcătoare de minuni și despre cele 7 Sfinte Taine ale Bisericii. Înaltpreasfinția Sa le-a vorbit despre Icoana Maicii Domnului izvorătoare de Mir din Hawaii, care o descrie pe Fecioara Maria ținând Pruncul Iisus în brațe (Icoana Iveron). S-a încercat practicarea rugăciunii inimii, o rugăciune mângâietoare de suflet, de care toți copiii s-au arătat interesați, atât prin întrebări, cât și prin seriozitatea practicării. Temele catehetice alese spre dezbateri au fost îmbinate cu activitățile practice și cu jocurile în aer liber: ping-pong, strâns de fân, șah, rațele și vânătorii precum și picturi pe sticlă.

Discuțiile catehetice și rugăciunile de dimineață au continuat și în săptămâna dedicată fetelor. Printre temele discutate s-au numărat: smerenia, cum ne îmbrăcăm la mănăstire, ascultarea față de părinți, rugăciunea inimii. În cadrul activităților interactive de limba română, copiii au făcut parte din poveste sau scenetă: "Sarea în bucate", "Fata babei și fata moșului", "Vizită", "D-Goe", "Castravetele". Ne-am

bucurat să vedem dorința copiilor de a citi în limba română, atât la lectura poveștilor, cât și la citirea rugăciunilor.

Imaginea unei copilării trăite în satul bunicilor din România a fost conturată prin jocurile: rațele și vânătorii, la minge-la minge, țară-țară vrem ostași, deschide urechea bine, fazan, telefonul fără fir și făcutul plăcintelor tradiționale românești. Nu uităm nici de gaga-ball, un joc preferat în această perioadă.

Fiecare copil a avut ocazia să-și exprime creativitatea prin aplicarea tehnicilor specifice artei vizuale sub îndrumarea d-nei profesoare Maria Lipan, cu o experiență de peste 20 de ani în domeniul artelor plastice și pentru care "arta este înălțătoare atunci când este pusă în slujba lui Hristos". Copiii participanți la tabăra Sf. Filoteia au experimentat pentru prima oară tehnici artistice cu tematică simbolică specifică artei ortodoxe creștine. În prima parte a programului, copiii au fost inițiați în tehnica linogravurii și a printării unei imagini a Sf. Filoteia, gravată în linoleum, iar apoi printată pe felicitări și hârtie specială cu cerneala tipografică. S-au realizat lucrări cu tiraj limitat și fiecare copil a primit un număr pe lucrarea originală.

Următoarea activitate a fost realizarea unei simbol creștin din mozaic și modelaj cu lut. Copiii au mai participat la asamblarea unui metanier și la pictarea unei forme de cruci tradiționale românești.

Lucrările copiilor au fost expuse în perioada 31 iulie - 11 septembrie la Catedrala Sfinții Împărați Constantin și Elena din Chicago și la Biserica Sfânta Treime din Troy, MI, în cadrul expoziției "Tabăra

Sf. Filoteia - Expoziție cu lucrări de artă creștină."

Pe parcursul acestei tabere s-au îmbinat activitățile practice cu cele duhovnicești, astfel încât copiii au avut posibilitatea de a se spovedi și a se împărtăși la Liturghiile ce s-au săvârșit de către Pr. Călin Barbolovici de la Parohia Sfânta Treime din Troy, MI și Pr. Petru Neaga de la Catedrala Buna Vestire, Olmsted Falls, OH.

Mulțumim IPS Mitropolit Nicolae pentru grija față de copiii Mitropoliei, părintelui duhovnic ieromonahul Daniel și tuturor voluntarilor și ostenitorilor ce și-au jertfit din timpul lor pentru a sprijini această tabără.

Alina Vance

Tinerii în preajma lui Dumnezeu ITO Canada - 2022

Rar mi-a fost dat să văd la generația aceasta de „millenians,” care pare că nu-și arată emoțiile decât „electronic,” o răbufnire de bucurie. Bucurie nedisimulată, dăruitoare și sentimentul de copilărie și tinerețe ocrotită și bucuria că sunt prețuiți și ascultați este ceea ce putea cineva contempla printre cei prezenți la ITO Canada 2022.

Și dacă ochii mi s-au împăienjenit de lacrimi și mâna mi-a fost nesigură pe telefon, este pentru că emoția m-a copleșit văzându-i așa de strânși în jurul lui Dumnezeu Cel inefabil la care tindem toți în chip tainic într-o formă sau alta.

Organizată de către *Episcopia Ortodoxă Română a Canadei cu binecuvântarea și implicarea directă a Preasfințitului Părinte Episcop Ioan Casian*, ediția a II-a a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși (ITO) – Canada, 16-18 septembrie, 2022, având ca ocrotitori pe Sf. Ioan Iacob Hozevitul și pe Sf. Dionisie al Cetății Albe – Ismail, a reunit 27 de tineri participanți din parohiile din Ontario și Quebec și a fost găzduită de Centrul „The Valley of The Mother of God” al Bisericii Copte din Mono, Ontario.

Centrul gazdă se află în apropierea unui loc drag românilor din Canada, Mănăstirea *Înălțarea Sfintei Cruci* și *Sf. Efreim cel Nou*, care și-a sărbătorit hramul în această perioadă. Participând la pelerinaj și la Sfânta Liturghie și

totodată avându-i aproape pe Preasfințitul Părinte Episcop Ioan Casian, pe Părintele Protosinghel Maxim Morariu, eclesiarh al Catedralei eparhiale, și pe Ieromonahul Policarp Athenagoras care le-a fost gazdă primitoare la mănăstire, tinerii participanți s-au bucurat de cuvintele de învățătură, de pictură și de activitățile tematice, de olimpiada sportivă și nelipsitul foc de tabără.

Implicarea și îndemnul ierarhului Canadei în organizarea taberelor și a activităților educaționale dedicate tinerilor și copiilor, investiția susținută în formarea și educarea tinerei generații de români canadieni reprezintă o prioritate în viața Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei; iar entuziasmul de a fi împreună, bucuria de a se ruga și de a lega prietenii, rămân darurile pe care fiecare activitate educațională o lasă în urmă, spre întărirea în credința ortodoxă a generațiilor ce se formează acum în Canada.

Au fost două zile și jumătate pline de bucurii, de competiții sportive, de împreună rugăciune și de frumusețe a tinereții, trăită în duhul spiritualității ortodoxe.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru toate!

Carmen Ognean

Metropolitan Herman Fell Asleep in the Lord

On September 6, 2022, His Beatitude Metropolitan Herman (Swaiko), retired Primate of the Orthodox Church in America, fell asleep in the Lord at the age of 90. He had served as Metropolitan of All America and Canada from 2002 until his retirement in 2008.

His Beatitude was born Joseph Swaiko in Briarford, PA on February 1, 1932 and was baptized at St. Michael's Russian Orthodox Church in Curtisville, PA.

After being discharged from the military in 1959, at the urging of his parish priest Father Gabriel Davidiuk, Joseph Swaiko enrolled at Saint Tikhon's Seminary, South Canaan, PA, from which he graduated in 1963.

Following his ordination to the Holy Diaconate on March 21, 1964 and to the Holy Priesthood on April 7, 1964, Father Joseph served as Rector of Saint John the Baptist Church, Dundaff, PA and Saints Peter and Paul Church, Uniondale, PA while continuing administrative work and teaching Church Slavonic at the Seminary. He also served as Secretary of the Diocese of Philadelphia and Pennsylvania (today known as the Diocese of Eastern Pennsylvania).

On December 4, 1970, he was tonsured a monk by Archbishop Kiprian and given the name Herman, in honor of Saint Herman of Alaska who had been glorified among the saints just four months earlier. Less than a year later, on October 17, 1971, he was elevated to the rank of Igumen and named Deputy Abbot of Saint Tikhon's Monastery.

On October 19, 1972, Father Herman was elected to the Episcopate and raised to the rank of Archimandrite three days later. He was consecrated to the episcopacy at Holy Resurrection Cathedral, Wilkes-Barre, PA on February 10, 1973 with the title of Bishop of Wilkes-Barre, serving as auxiliary of the Diocese of Philadelphia and Pennsylvania.

Following the death of Archbishop Kiprian in December 1980, Bishop Herman was nominated to be ruling hierarch by a diocesan assembly on February 19, 1981 and elected Bishop of Philadelphia and Eastern Pennsylvania by the Holy Synod of Bishops on March 17, 1981. His installation as diocesan hierarch took place at Saint Stephen's Cathedral in Philadelphia on April 29, 1981. During his tenure as ruling bishop of the diocese, several parishes were established and new church buildings were constructed and consecrated for both new and long-established parish communities.

In addition to his service to the Diocese of Philadelphia and Eastern Pennsylvania, Archbishop Herman served the greater Orthodox Church in America in a wide variety of capacities. He served as Chairman of the OCA Department of Finance; Vice-Chairman of the Department of Missions; Member of the Board of Theological Education; Vice-Chairman and Chairman of several Preconciliar Commissions; Episcopal Moderator for the Department of Stewardship; Chairman of the Pension Board; Vice-Chairman of the Office of Inter-Church Relations and Ecumenical Witness; and Member of the Lesser Synod of Bishops.

On September 29, 1999, he was named Acting Treasurer of the Orthodox Church in America, while also serving as Temporary Administrator of the Orthodox Church in America from May until September 2001, during Metropolitan Theodosius' medical leave-of-absence.

Metropolitan Herman received numerous awards and honors. In 1994, he was elevated to the rank of Archbishop by the Holy Synod of Bishops of the Orthodox Church in America and awarded the Order of Saint Innocent Silver Class. He was granted an honorary Doctor of Divinity degree from Nashotah House Seminary in Wisconsin and an honorary Doctor of Business Administration degree from his alma mater, Robert Morris College.

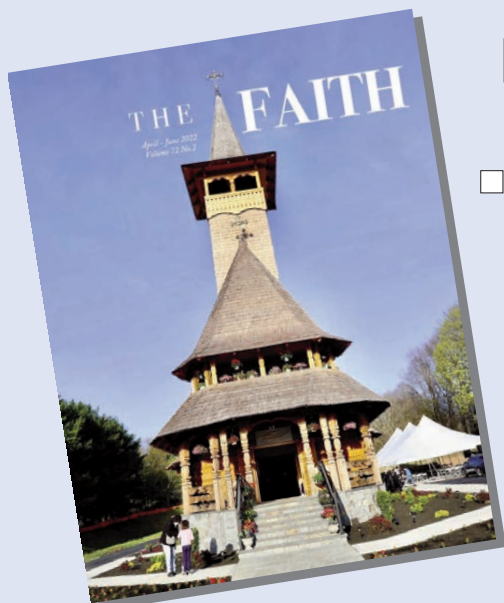
On September 4, 2008, the Holy Synod of Bishops of the Orthodox Church in America granted Metropolitan Herman's request to retire as Primate of the Orthodox Church in America. The election of his successor took place two months later at the 15th All-American Council. During his retirement, Metropolitan Herman quietly resided in a house on the grounds of Saint Tikhon's Monastery until his repose.

May Metropolitan Herman's memory be eternal!

THE Credința FAITH

Romanian Orthodoxy in America

- ☐ **YES! Please send me the *2022 The Faith Almanac* (Almanahul Credința) — \$ 10 USD / 12 CAD**

Make checks payable and mail to:

Vă rugăm să trimiteți comanda pe numele și adresa Arhiepiscopiei:

Romanian Orthodox Metropolis of the Americas

5410 North Newland Avenue • Chicago IL 60656-2026 • USA

Name: _____

Address: _____

City: _____

State: _____

Zip: _____

Country: _____

Phone: _____

